คู่มือการพัฒนาครู

หลักสูตร

การพัฒนาเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ

Development of Teacher’s Attitude and Spirituality in Buddhist Way

รหัสหลักสูตร 613112003

หน่วยพัฒนาครูศูนย์อาเซียนศึกษา รหัสหน่วย 1410118500520

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2561

คำนำ

คู่มือการพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธเล่มนี้ พัฒนาขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาครูในโรงเรียนวิถีพุทธ ภายใต้โครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ” ทุนวิจัยมุ่งเป้าปี 2558 มีวัตถุประสงค์ของการสร้างเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการตามกระบวนการสะท้อนคิดในวิถีพุทธ 6 วิถี ประกอบด้วย วิถีที่ 1 รู้หน้าที่การเป็นครูในวิถีพุทธ วิถีที่ 2 ปรับตัวตามหลักไตรสิกขา วิถีที่ 3 เรียนรู้ให้เป็นแบบอย่างที่ดี วิถีที่ 3 เปลี่ยนเจตคติที่ดีตามวิถีพุทธ วิธีที่ 5 บูรณาการธรรมนำสู่ผู้เรียน และวิถีที่ 6 เพียรสร้างนวัตกรรมทางธรรม โดยได้พัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเป็น 6 กิจกรรมที่สอดคล้องกัน ประกอบด้วย กิจกรรมที่ 1 แลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่ครูในวิถีพุทธมืออาชีพ (Think-Pair-Share: TPS) กิจกรรมที่ 2 เวทีสาธารณะชี้ทางปัญญา (Open Forum Discussion: OFD) กิจกรรมที่ 3 ครูดีในวิถีพุทธ (Good Role of Model: GRM) ด้วยกิจกรรม Jigsaw Reading กิจกรรมที่ 4 เรียนรู้ สู่ศรัทธา นำมาปฏิบัติ (Learn-Believe-Practice: LBP) ด้วยกิจกรรม Look-Pair-Share กิจกรรมที่ 5 จากเสวนาธรรมนำสู่ชั้นเรียน (Dhamma Dialoge to Classroom: DDC) ด้วยกิจกรรม Read-Pair-Share และกิจกรรมที่ 6 จากชั้นเรียนสู่วิจัย (Routine to Research) ด้วยการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และหลักสูตรในปี 2561 นี้ได้เพิ่มกิจกรรมพิเศษ จำนวน 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมภาคปฏิบัติพิเศษ 1 วิถีพุทธ วิถีศาสนา (จากรั้วมหาจุฬาสู่วิถีพุทธ) และกิจกรรมภาคปฏิบัติพิเศษ 2 วิถีพุทธ วิถีประชา วิถีธรรม

ในการพัฒนาคู่มือพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธเล่มนี้ คณะผู้วิจัยได้แนวทางจากการศึกษาภาคสนามจากครูโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำจำนวน 12 โรงเรียน ได้จากการสนทนากลุ่มของนักวิชาการวิถีพุทธ ผู้บริหารและคณะครูจากโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำและวิถีพุทธพระราชทาน ซึ่งทำให้ได้รูปแบบการพัฒนาเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ และได้นำมาพัฒนาเป็นกิจกรรมเชิงปฏิบัติการตามกระบวนการสะท้อนคิดในวิถีพุทธ 6 วิถี โดยได้นำเสนอและรับรองให้เป็นหลักสูตรพัฒนาครูของคุรุพัฒนาในปี 2560 และได้พัฒนากิจกรรมพิเศษเพิ่ม จำนวน 2 กิจกรรม แล้วได้นำเสนอต่อสถาบันคุรุพัฒนา ในโครงการการพัฒนาครูครบวงจร (หลักสูตรคูปองครู 2561) และได้รับการรับรองหลักสูตรเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาครูในวิถีพุทธด้วยการส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่นำไปสู่ความเข้าใจและนำไปใช้ในการปฏิบัติอย่างยั่งยืนเป็นลำดับต่อไป

ดร.ลำพอง กลมกูล
ผู้เสนอหลักสูตร

สารบัญ

คำนำ	ก
สารบัญ	ข
กำหนดการ	ค
รายละเอียดของหลักสูตรการพัฒนาครู	1
ประวัติวิทยากร	17
ภาพกิจกรรมของหลักสูตร	22
แผนการจัดกิจกรรม	26
แบบบันทึกผลการปฏิบัติงานของครูในวิถีพุทธ	62
รายชื่อครูที่เข้าร่วมกิจกรรม	77

กำหนดการหลักสูตรการพัฒนาครู

การพัฒนาเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ

Development of Teacher's Attitude and Spirituality in Buddhist Way

ณ. ห้องประชุม 401 อาคารสำนักงานอธิการบดี (อาจเปลี่ยนแปลง)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา

วันที่	เวลา	เรื่อง/สาระการพัฒนา/วิทยากร
วันที่ 1 **9 ชม.**	**08.00-09.00 น.**	**[ภาคเช้า] ลงทะเบียนเข้าร่วมอบรม**
	09.00-10.30 น. (1 ชม. 30 นาที)	**บรรยายเรื่อง "การจัดการเรียนรู้ของครูในวิถีพุทธ"** โดยพระมหาวิชาญ สุวิชาโน ผอ.ส่วนวางแผนและพัฒนาการอบรม สถาบันวิปัสสนาธุระ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร, ดร. ผู้รับผิดชอบ) (แผนการจัดกิจกรรมที่ 1)
	10.30-12.00 น. (1 ชม. 30 นาที)	**กิจกรรมเชิงปฏิบัติการที่ 1 รู้หน้าที่การเป็นครูในวิถีพุทธ** รูปแบบกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่ครูในวิถีพุทธมืออาชีพ (Think-Pair-Share : TPS) ใช้กิจกรรม Think-Pair-Share, วิทยากร พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร, ดร./ ดร.ลำพอง กลมกูล/พระมหาประสิทธิ์ ญาณปฺปทีโป, ดร. (แผนการจัดกิจกรรมที่ 1)
	13.00-14.30 น. (1 ชม. 30 นาที)	**กิจกรรมเชิงปฏิบัติการที่ 2 ปรับตัวตามหลักไตรสิกขา** รูปแบบกิจกรรม เวทีสาธารณะชี้ทางปัญญา (Open Forum Discussion: OFD) ใช้กิจกรรมสานเสวนา (Dialogue) วิทยากร พระมหาประสิทธิ์ ญาณปฺปทีโป, ดร./พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร, ดร./ ดร.ลำพอง กลมกูล (แผนการจัดกิจกรรมที่ 2)
	14.30-16.00 น. (1 ชม. 30 นาที)	**กิจกรรมเชิงปฏิบัติการที่ 3 เรียนรู้ให้เป็นแบบอย่างที่ดี** รูปแบบกิจกรรม ครูดีในวิถีพุทธ (Good Role of Model : GRM) ใช้กิจกรรม Jigsaw Reading วิทยากร ดร.ลำพอง กลมกูล/พระมหาประสิทธิ์ ญาณปฺปทีโป, ดร./พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร, ดร. (แผนการจัดกิจกรรมที่ 3)
	18.00-21.00 น. 3 ชม. แบ่งเป็น 2 ช่วง ๆ ละ 1 ชม. 30 นาที	**กิจกรรมภาคปฏิบัติพิเศษ 1 วิถีพุทธ วิถีศาสนา (จากรั้วมหาจุฬาสู่วิถีพุทธ)** รูปแบบกิจกรรมวิถีพุทธ วิถีศาสนา ใช้การการสวดมนต์/เจริญจิตภาวนา/สนทนาธรรม/แสงเทียนปัญญาถอดรูปแบบการสอนด้วยการประยุกต์ ดนตรีมีธรรม (Chanting Meditation, Dhamma Talk, Walking Meditation, Dhamma Light of Life, Music to Know Dhamma) ใช้รูปแบบกิจกรรมเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงตามรูปแบบและวิถีทางศาสนาและวิถีไทยวิถีพุทธ / Learn and Action วิทยากร พระมหาประสิทธิ์ ญาณปทีโป, ดร. และคณะ (แผนการจัดกิจกรรมภาคปฏิบัติพิเศษ 1)

วันที่	เวลา	เรื่อง/สาระการพัฒนา/วิทยากร
วันที่ 2 **9 ชม.**	**04.30-07.30 น.** 3 ชม. แบ่งเป็น 2 ช่วง ๆ ละ 1 ชม. 30 นาที	**กิจกรรมภาคปฏิบัติพิเศษ 2 วิถีพุทธ วิถีประชา วิถีธรรม** รูปแบบกิจกรรมวิถีพุทธ วิถีประชา วิถีธรรม ใช้การสวดมนต์/เจริญจิตภาวนา/ภาวนาแสวงหาปัญญา/สนทนาธรรม/เดินจงกรมรับอรุณ/ทำบุญใส่บาตร เสริมบารมีทาน/ (Chanting Meditation, Dhamma Talk, Walking Meditation, Dhamma Light for Life) ใช้รูปแบบกิจกรรม เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง / Learn and Action วิทยากร พระมหาประสิทธิ์ ญาณปฺปทีโป, ดร. และคณะ (แผนการจัดกิจกรรมภาคปฏิบัติพิเศษ 2)
	08.30-11.30 น. 3 ชม. แบ่งเป็น 2 ช่วง ๆ ละ 1 ชม. 30 นาที	**กิจกรรมเชิงปฏิบัติการที่ 4 เปลี่ยนเจตคติที่ดีตามวิถีพุทธ** รูปแบบกิจกรรม เรียนรู้ สู่ศรัทธา นำมาปฏิบัติ (Learn-Believe-Practice : LBP) ใช้กิจกรรม Look-Pair-Share วิทยากร พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร, ดร./ พระมหาประสิทธิ์ ญาณปฺปทีโป, ดร./ ดร.ลำพอง กลมกูล (แผนการจัดกิจกรรมที่ 4)
	13.00-14.30 น. (1 ชม. 30 นาที)	**กิจกรรมเชิงปฏิบัติการที่ 5 บูรณาการธรรมนำสู่ผู้เรียน** รูปแบบกิจกรรม จากเสวนาธรรมนำสู่ชั้นเรียน (Dhamma Dialogue to Classroom : DDC) ใช้กิจกรรม กิจกรรม Read-Pair Share และบทบาทสมมติ (Play role) วิทยากร พระมหาประสิทธิ์ ญาณปฺปทีโป,ดร./พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร/ ดร.ลำพอง กลมกูล (แผนการจัดกิจกรรมที่ 5)
	14.30-16.00 น. (1 ชม. 30 นาที)	**กิจกรรมเชิงปฏิบัติการที่ 6 เพียรสร้างนวัตกรรมทางธรรม** รูปแบบกิจกรรม จากชั้นเรียนสู่การวิจัย (Routine to Research) การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) สรุปกิจกรรมและสะท้อนคิด วิทยากร ดร.ลำพอง กลมกูล/พระมหาประสิทธิ์ ญาณปฺปทีโป, ดร./พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร, ดร. (แผนการจัดกิจกรรมที่ 6)
	16.00-16.15 น. (15 นาที)	ถอดบทเรียน/สรุปผลการอบรม/การเรียนรู้/ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ/พิธีรับมอบวุฒิบัตร/ปิดโครงการ

หมายเหตุ: กำหนดการและสถานที่การจัดกิจกรรมอาจเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Main Campus, Wang Noi, Ayutthaya, Thailand.

DIRECTORY

1. The Wanissorn Building
2. The Tipitaka Hall
3. Office of The Rector
4. The Office of Library and Technology
5. The Residence Building
6. The Cafeteria Building
7. The MCU Book Centre
8. The Classrooms Building

   Fl.1st zone A : Faculty of Humanities
   zone B : Faculty of Social Sciences
   zone C : Faculty of Education
   zone D : Faculty of Buddhism

   Fl.4th zone A : IMAP
   zone B : Graduate School
   zone D : IABU, ICUNDV, Language Institute

9. The MCU Auditorium
10. The Dormitory
11. Car park
12. The Uposatha Hall

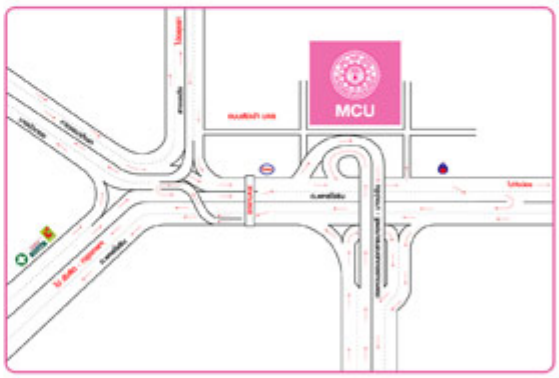

รายละเอียดของหลักสูตรการพัฒนาครู

ชื่อหลักสูตร การพัฒนาเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ
Development of Teacher's Attitude and Spirituality in Buddhist Way

ผู้เสนอหลักสูตร ดร.ลำพอง กลมกูล มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สถานที่จัดกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา

วิทยากรประจำหลักสูตร ดร.ลำพอง กลมกูล
พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร, ดร.
พระมหาประสิทธิ์ ญาณปฺปทีโป, ดร.

ที่ปรึกษาหลักสูตร พระราชวรเมธี, รศ.ดร. รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร และ
รักษาการผู้อำนวยการศูนย์อาเซียนศึกษา
ผศ.ดร.พิเชฐ ทั่งโต ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป

รายละเอียดในการจัดทำหลักสูตรเพื่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานการสอน

Part A: ข้อมูลหน่วยพัฒนาครู

รหัสหน่วย 1410118500520

Email: g5881lampongkl@kurupatana.ac.th

ชื่อหน่วยงานที่จะรับผิดชอบนำเสนอหลักสูตร ศูนย์อาเซียนศึกษา (ASEAN Studies Centre)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Part B: ระดับช่วงชั้นในการพัฒนา

B01: ระดับช่วงชั้นในการพัฒนา

หลักสูตร กำหนดระดับช่วงชั้นของการพัฒนาเป็น 1 ระดับ ดังนี้

B0103) มัธยมศึกษาตอนต้น

Part C: คำสำคัญสะท้อนกิจกรรมการพัฒนา

C01: สาระเนื้อหา (Content) ที่เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้

C0111) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

C02: สาระที่เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องการจัดการเรียนรู้ (Pedagogy) การระบุสาระการพัฒนาที่เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการเรียนรู้ ประกอบด้วย

C02-01: การสอนในศตวรรษที่ 21

C02-02: การแก้ปัญหาผู้เรียน

C02-03: จิตวิทยาการแนะแนว/จิตวิทยาการจัดการเรียนรู้

C02-04: การจัดการชั้นเรียน

C02-05: การวิจัยพัฒนาผลการเรียนการสอน/ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

C02-06: การพัฒนาหลักสูตร

C02-08: การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้

C02-09: การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

C02-10: การออกแบบการเรียนรู้

Part D: ข้อกำหนดลักษณะของหลักสูตร

D01: ชื่อหลักสูตร

การพัฒนาเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ

D01-02: โปรดระบุชื่อหลักสูตร (ภาษาอังกฤษ)

Development of Teacher's Attitude and Spirituality in Buddhist Way

D02: โปรดเลือกระดับความลุ่มลึกของหลักสูตร

ระดับความลุ่มลึกของหลักสูตร

ระดับกลาง (Intermediate level) โดยหลักสูตรมุ่งนำเสนอประสบการณ์ หรือกิจกรรมขั้นพัฒนาสำหรับผู้ที่มีพื้นฐานในเกี่ยวกับความเป็นครูในวิถีพุทธ เป็นผู้ที่มีความเข้าใจหลักการ กรอบแนวคิด ทักษะพื้นฐาน และเป็นครูผู้สอนที่มีความชำนาญในการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนาและวัฒนธรรม โดยจะมีการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำเสนอให้ทั้งเนื้อหาสาระ (Knowledge) ที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมหรือสาระธรรมที่ส่งเสริมให้ครูสามารถนำไปบูรณาการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งได้มีการจัดกิจกรรมสาธิตเพื่อให้ครูนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน เน้นให้ครูที่ได้ฝึกทักษะปฏิบัติ (Skills) ที่จำเป็น มีการนำเสนอเทคนิคการสอนในรูปแบบต่างๆ เช่น Jigsaw Reading และ Think-pair-share เป็นต้น ซึ่งจะเป็นระดับที่ต้องมีการใช้ทักษะ และกระบวนการในการจัดกิจกรรมกลุ่มที่ซับซ้อนมากขึ้น และที่สำคัญครูจะได้เรียนรู้หลักธรรมที่หลากหลาย และกิจกรรมวิถีพุทธที่มีการสอดแทรกปลูกฝังคุณลักษณะที่เกี่ยวเนื่องกับความเป็นครูผนวกเข้าด้วยกัน (Attribute) โดยที่หลักสูตรมีลักษณะ ดังนี้

(1) มีจำนวนชั่วโมงการอบรม 18 ชั่วโมง

(2) สาระในหลักสูตรมีกิจกรรมที่ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ที่เกิดจากการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดขั้นสูง (Higher Order Thinking) โดยใช้กระบวนการสะท้อนคิด (Reflection Process)

(3) สาระในหลักสูตรเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ทำให้ครู ที่เข้ารับการพัฒนาสร้างสรรค์ สรุปองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการผสมผสานระหว่างองค์ความรู้จากทฤษฎี องค์ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์การปฏิบัติในชั้นเรียน และมีกระบวนการสรุปสร้างข้อเสนอทางวิชาการในเรื่องนั้นๆ โดยหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม ครูจะมีการบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยบัตรสะท้อนคิด (Exit Slip)

(4) สาระในหลักสูตรมีการฝึกปฏิบัติการบูรณาการการสอนเนื้อหาสาระเฉพาะ (Pedagogical Content Knowledge : PCK) หรือ การหลอมรวมเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ากับการสอน เนื้อหาสาระเฉพาะ (Technological Pedagogical Content Knowledge : TPCK) ใช้ความรู้และทักษะนั้น เพื่อการเปลี่ยนแปลง การเรียนการสอนหรือพุ่งเป้าที่การเรียนรู้ของนักเรียน โดยคณะวิทยากรจะมีการบูรณาการทั้งเนื้อหา ทักษะความเป็นครู และเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบการทำกิจกรรมเชิงปฏิบัติการทั้ง 6 กิจกรรมหลัก 2 กิจกรรมพิเศษ

(5) สาระในหลักสูตรมีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เข้าร่วมการพัฒนาในประเด็นที่เกี่ยวเนื่องกับจรรยาบรรณของวิชาชีพ โดยจะมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และทำกิจกรรมร่วมกันในทุกกิจกรรมของหลักสูตร

D03: ข้อมูลผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ผู้รับผิดชอบหลักสูตร คนที่หนึ่ง (ประธาน)

D03-01-01: ชื่อ-ชื่อสกุล	ดร.ลำพอง กลมกูล
D03-01-02: หมายเลขบัตรประชาชน	3 3104 00225 451
D03-01-03: อายุ	39 ปี
D03-01-04:คุณวุฒิสูงสุด	ปริญญาเอก (แนบเอกสารใบปริญญาบัตร)
D03-01-06: สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา	ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ปี 2554)

ผู้รับผิดชอบหลักสูตร คนที่สอง (กรรมการ 1)

D03-02-01: ชื่อ-ชื่อสกุล	พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร, ดร.
D03-02-02: หมายเลขบัตรประชาชน	3 640 100839 192
D03-02-03: อายุ	44 ปี
D03-02-04: คุณวุฒิสูงสุด	ปริญญาเอก (แนบเอกสารใบปริญญาบัตร)
D03-02-06: สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา	พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาพุทธศาสนา) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ปี 2554)

ผู้รับผิดชอบหลักสูตร คนที่สาม (กรรมการ 2)

D03-03-01: ชื่อ-ชื่อสกุล	พระมหาประสิทธิ์ ญาณปฺปทีโป, ดร.
D03-03-02: หมายเลขบัตรประชาชน	5 330 409994 936
D03-03-03: อายุ	38 ปี
D03-03-04: คุณวุฒิสูงสุด	ปริญญาเอก (แนบเอกสารใบปริญญาบัตร)
D03-03-06: สาขาวิชาทีสำเร็จการศึกษา	พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาพุทธจิตวิทยา) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ปี 2559)

D04: พื้นฐานและเงื่อนไขของครูที่จะรับการพัฒนาตามหลักสูตร

กลุ่มเป้าหมายของหลักสูตร คือ ครูประจำการทุกระดับที่สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และสอนอยู่ในโรงเรียนที่สมัครเข้าร่วมเป็นโรงเรียนวิถีพุทธ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยกำหนดขนาดของกลุ่มเป้าหมายจำนวน 60 คน/รุ่น

คุณสมบัติของครู

1. เป็นครูที่สอนในโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
2. เป็นครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง
3. เป็นผู้ที่มีส่วนในการบริหารหรือดำเนินการจัดกิจกรรมวิถีพุทธของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง
4. ครูสามารถออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการกิจกรรมวิถีพุทธกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
5. ครูมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมวิถีพุทธทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนสม่ำเสมอ

D05: กำหนดคำสำคัญ (Keyword) ที่เป็นคำแทนหลักสูตร

สาระการพัฒนาที่เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
2) การสอนในศตวรรษที่ 21
3) เจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครู
4) ความเป็นครูในวิถีพุทธ
5) การวิจัยพัฒนาผลการเรียนการสอน

D06: หลักการและที่มาของหลักสูตร

หลักสูตร “การพัฒนาเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ” เป็นหลักสูตรที่ได้มาจากผลการวิจัยสาขาการศึกษา ทุนวิจัยมุ่งเป้า ปี 2558 ซึ่งเป็นโครงการวิจัยที่ผู้เสนอหลักสูตรได้รับทุนสนับสนุนในการทำวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ผลผลิตของงานวิจัยคือ “รูปแบบการพัฒนาเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ” ซึ่งได้มีการออกแบบกิจกรรมและแนวทางการพัฒนาครูให้มีคุณลักษณะการเป็นครูในวิถีพุทธ” มีหัวใจสำคัญและเป้าหมายสูงสุดของผลลัพธ์คือ การได้ครูที่มีเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูที่สามารถพัฒนาผู้เรียนด้วยการบูรณาการหลักธรรมหรือกิจกรรมวิถีพุทธในการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรนี้ ได้รับการรับรองเป็นหลักสูตรการพัฒนาครูจากสถาบันคุรุพัฒนาเมื่อปีการศึกษา 2560 รหัสหลักสูตร 60009032-01 ซึ่งได้เปิดดำเนินการจัดหลักสูตรจำนวน 1 รุ่น ผลการประเมินความพึงพอใจของหลักสูตรอยู่ในระดับดี และครูสามารถนำวิธีการที่ได้รับไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมวิธีพุทธในโรงเรียนได้ ปรากฏในแบบ

บันทึกการสะท้อนคิดที่ครูได้ส่งกลับภายหลังเข้าร่วมกิจกรรม สำหรับในครั้งนี้ คณะผู้เสนอหลักสูตรจึงสนใจเสนอหลักสูตรเพื่อเข้าร่วมการประเมินและรับรองหลักสูตรโดยการปรับรูปแบบหรือวิธีการจัดกิจกรรมของหลักสูตรให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาครูทั้งสามด้านคือ ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะปฏิบัติ (Skill) และด้านคุณลักษณะความเป็นครู (Attitude) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) **ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม** คือ ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรมการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาการสื่อสารและการร่วมมือ 2) **ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี** คือ ความสามารถในการแสดงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและปฏิบัติงานได้หลากหลาย โดยอาศัย ความรู้ด้านสารสนเทศ ความรู้เกี่ยวกับสื่อ และความรู้ด้านเทคโนโลยี และ 3) **ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ** คือ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต (Productivity) และความรับผิดชอบเชื่อถือได้ (Accountability) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Responsibility) โดยเน้นการออกแบบกิจกรรมที่บูรณาการในวิถีพุทธให้กับครูเพื่อสร้างเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ

D07: วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อนำเสนอความรู้ในวิถีพุทธที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่มีเนื้อหาบูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระอื่นๆ ด้วยเทคนิคการสอนเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
2. เพื่อฝึกปฏิบัติด้วยกระบวนการสะท้อนคิดในวิถีพุทธและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้กับผู้เรียน
3. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูในวิถีพุทธตามกิจกรรมของรูปแบบการพัฒนาเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ

D08: เป้าหมายการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เป้าหมายการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร จำแนกได้เป็น 3 ด้าน ได้แก่

1) ด้านความรู้ (Knowledge)
2) ด้านทักษะปฏิบัติ (Skill)
3) ด้านคุณลักษณะความเป็นครู (Attitude))

D09: ตัวชี้วัดความสำเร็จของการเรียนรู้ของครู

รายการประเมิน	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	เกณฑ์การผ่าน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
1) ด้านความรู้ (K)	ร้อยละของจำนวนกิจกรรมที่เข้าร่วม	ได้บันทึกผลการสะท้อนคิดด้านความรู้ ร้อยละ 80 ของจำนวนกิจกรรมที่เข้าร่วม	บันทึกผลการสะท้อนคิด ด้านความรู้	แบบบันทึกการสะท้อนคิดด้านความรู้ (Exit Slips)
2) ด้านทักษะ (S)	จำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มทุกครั้ง	สังเกตการทำกิจกรรม	กิจกรรมเชิงปฏิบัติการ
3) ด้านเจตคติ (A)	ร้อยละของการประเมินตนเองอยู่ในระดับคุณภาพ ดี	ร้อยละ 80 มีการประเมินตนเองอยู่ในระดับคุณภาพ ดี	ครูทำแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรมของหลักสูตร	แบบประเมินตนเอง “ครูในวิถีพุทธ”
4) ด้านความพึงพอใจ	ร้อยละของความพึงพอใจในระดับมาก	ร้อยละ 80 มีความพึงพอใจในระดับมาก	สำรวจความพึงพอใจ	แบบประเมินความพึงพอใจ
5) ด้านเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม	ร้อยละของเวลาเข้าร่วมกิจกรรม	ร้อยละ 80 ของเวลาเข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด	ลงนามการเข้าร่วมกิจกรรม	แบบบันทึกการลงนามการเข้าร่วมกิจกรรม

D10-01: กรอบแนวคิดของหลักสูตร (Curriculum Conceptual Framework)

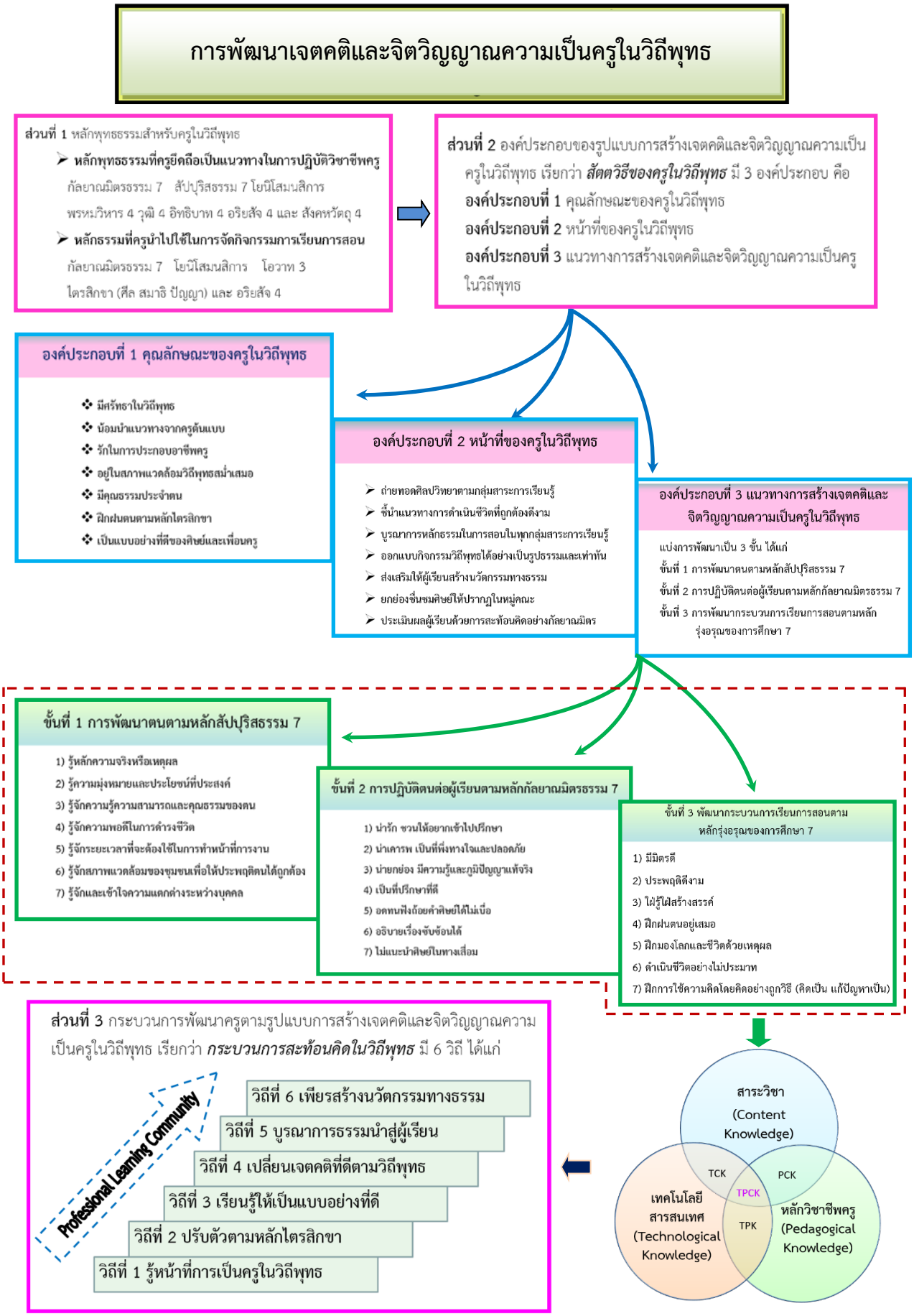

ภาพที่ 1 รูปแบบการสร้างเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ

คำอธิบายเกี่ยวกับกรอบแนวคิดของหลักสูตร

แผนภาพกรอบแนวคิดเป็นการนำเสนอองค์ประกอบของรูปแบบการสร้างเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ เป็นการความเชื่อมโยงของแนวคิดของหลักสูตรที่สะท้อนการบูรณาการการสอนเนื้อหาสาระเฉพาะ (Pedagogical Content Knowledge : PCK) และการหลอมรวมเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ากับการสอนเนื้อหาสาระเฉพาะ (Technological Pedagogical Content Knowledge : TPCK) เพื่อพัฒนาไปสู่การเรียนรู้ร่วมกันทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) โดยที่รูปแบบการสร้างเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ แบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 หลักพุทธธรรมสำหรับครูในวิถีพุทธ คือ หลักพุทธธรรมที่ครูยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติวิชาชีพครู ประกอบด้วย กัลยาณมิตรธรรม 7 สัปปุริสธรรม 7 โยนิโสมนสิการ พรหมวิหาร 4 วุฒิ 4 อิทธิบาท 4 อริยสัจ 4 และสังคหวัตถุ 4 และสำหรับหลักธรรมที่ครูนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย กัลยาณมิตรธรรม 7 โยนิโสมนสิการ โอวาท 3 ไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) และอริยสัจ 4

ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของรูปแบบการสร้างเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ สรุปได้เป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 คุณลักษณะของครูในวิถีพุทธ มี 7 คุณลักษณะ คือ “มีศรัทธาในวิถีพุทธ น้อมนำแนวทางจากครูต้นแบบ รักในการประกอบวิชาชีพครู อยู่ในสภาพแวดล้อม วิถีพุทธ มีคุณธรรมประจำตน หมั่นฝึกฝนตามหลักไตรสิกขา เป็นแบบอย่างที่ดีของศิษย์และเพื่อนครู” องค์ประกอบที่ 2 หน้าที่ของครูในวิถีพุทธ มีหน้าที่หลัก 7 ประการ คือ “ถ่ายทอดศิลปวิทยาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ชี้นำแนวทางการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงาม บูรณาการหลักธรรมในการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมวิถีพุทธได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างนวัตกรรมทางธรรม ยกย่องชื่นชมศิษย์ให้ปรากฏในหมู่คณะ และประเมินผลผู้เรียนด้วยการสะท้อนคิดอย่างกัลยาณมิตร” และองค์ประกอบที่ 3 แนวทางการสร้างเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ (สัตตวิธีของครูในวิถีพุทธ) แบ่งการพัฒนาเป็น 3 ขั้น ประกอบด้วยในขั้นที่ 1 คือการพัฒนาตนตามหลักสัปปุริสธรรม ขั้นที่ 2 คือการปฏิบัติตนต่อผู้เรียนตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 และขั้นที่ 3 คือการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนตามหลักรุ่งอรุณของการศึกษา 7

ส่วนที่ 3 กระบวนการพัฒนาครูตามรูปแบบการสร้างเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ เรียกว่า กระบวนการสะท้อนคิดในวิถีพุทธ มี 6 วิถี ประกอบด้วย วิถีที่ 1 รู้หน้าที่การเป็นครูในวิถีพุทธ วิถีที่ 2 ปรับตัวตามหลักไตรสิกขา วิถีที่ 3 เรียนรู้ให้เป็นแบบอย่างที่ดี วิถีที่ 4 เปลี่ยนเจตคติที่ดีตามวิถีพุทธ วิถีที่ 5 บูรณาการธรรมนำสู่ผู้เรียน และวิถีที่ 6 เพียรสร้างนวัตกรรมทางธรรม

รูปแบบการสร้างเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ ที่พัฒนาขึ้นในแต่ละส่วนจะมีการเชื่อมโยงกันโดยเริ่มจากหลักธรรมที่ครูในวิถีพุทธนำมาใช้ในการพัฒนาตนเองและนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของครูในวิถีพุทธที่มีก่อนที่จะไปสู่องค์ประกอบของรูปแบบฯ ที่เรียกว่า “สัตตวิธีของครูในวิถีพุทธ” ที่ว่าด้วยเรื่องคุณลักษณะของครูในวิถีพุทธ หน้าที่ของครูในวิถีพุทธ และแนวทางการสร้างเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ ซึ่งแนวทางการพัฒนาได้ออกแบบเป็น 3 ขั้น เริ่มต้นจากการพัฒนาตนของครู การปฏิบัติตนต่อผู้เรียน และการใช้กระบวนการสอนให้เกิดผลการเรียนรู้กับผู้เรียน โดยใช้กระบวนการพัฒนาครู 6 วิถี ที่เรียกว่า “กระบวนการสะท้อนคิดในวิถีพุทธ” เป็นเส้นทางในการพัฒนาตามกิจกรรมที่นำเสนอไว้ในหลักสูตร “การพัฒนาเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ”

D11: กรอบแนวคิดของหลักสูตร

ความเชื่อมโยงของแนวคิดของหลักสูตรที่สะท้อนการบูรณาการการสอนเนื้อหาสาระเฉพาะ (Pedagogical Content Knowledge : PCK) และมีการหลอมรวมเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ากับการสอนเนื้อหาสาระเฉพาะ (Technological Pedagogical Content Knowledge : TPCK) โดยมุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมมีทักษะด้านการถ่ายถอดให้ผู้เรียน มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ การเรียนรู้ 3R x 7C 3R คือ Reading (อ่านออก), (W)Riting (เขียนได้), และ (A)Rithemetics (คิดเลขเป็น) และ 7C ได้แก่ Critical Thinking and Problem Solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา) Creativity and Innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม) Cross-cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์) Collaboration, Teamwork and Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ) Communications, Information, and Media Literacy (ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ) Computing and ICT Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) Career and Learning Skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้)

กระบวนการพัฒนาและตารางการจัดกิจกรรมและแผนการจัดกิจกรรม

D12: หัวข้อสาระการอบรม (สังเขปหัวข้อเนื้อหาสาระในหลักสูตร)

จัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการตามกระบวนการสะท้อนคิดในวิถีพุทธ 6 วิถี ประกอบด้วย วิถีที่ 1 รู้หน้าที่การเป็นครูในวิถีพุทธ วิถีที่ 2 ปรับตัวตามหลักไตรสิกขา วิถีที่ 3 เรียนรู้ให้เป็นแบบอย่างที่ดี วิถีที่ 3 เปลี่ยนเจตคติที่ดีตามวิถีพุทธ วิธีที่ 5 บูรณาการธรรมนำสู่ผู้เรียน และวิถีที่ 6 เพียรสร้างนวัตกรรมทางธรรม โดยได้พัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเป็น 6 กิจกรรมที่สอดคล้องกัน ประกอบด้วย กิจกรรมที่ 1 แลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่ครูในวิถีพุทธมืออาชีพ (Think-Pair-Share: TPS) กิจกรรมที่ 2 เวทีสาธารณะชี้ทางปัญญา (Open Forum Discussion: OFD) กิจกรรมที่ 3 ครูดีในวิถีพุทธ (Good Role of Model: GRM) ด้วยกิจกรรม Jigsaw Reading กิจกรรมที่ 4 เรียนรู้ สู่ศรัทธา นำมาปฏิบัติ (Learn-Believe-Practice: LBP) ด้วยกิจกรรม Look-Pair-Share กิจกรรมที่ 5 จากเสวนาธรรมนำสู่ชั้นเรียน (Dhamma Dialogue to Classroom: DDC) ด้วยกิจกรรม Read-Pair-Share และกิจกรรมที่ 6 จากชั้นเรียนสู่วิจัย (Routine to Research) ด้วยการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) และกิจกรรมภาคปฏิบัติพิเศษ 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมภาคปฏิบัติพิเศษ 1 วิถีพุทธ วิถีศาสนา (จากรั้วมหาจุฬาสู่วิถีพุทธ) และกิจกรรมภาคปฏิบัติพิเศษ 2 วิถีพุทธ วิถีประชา วิถีธรรม (Chanting Meditation, Dhamma Talk, Walking Meditation, Dhamma Light of Life, Music to Know Dhamma) โดยใช้รูปแบบกิจกรรม เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงตามรูปแบบและวิถีทางศาสนาและวิถีไทยวิถีพุทธ

เนื้อหาสาระในหลักสูตรจะเน้นกระบวนการสะท้อนคิดเพื่อให้เห็นพัฒนาการของการเปลี่ยนแปลงของครูและส่งผลถึงผู้เรียน เรียกว่า ***กระบวนการสะท้อนคิดในวิถีพุทธ*** มี 6 วิถี ดังนี้

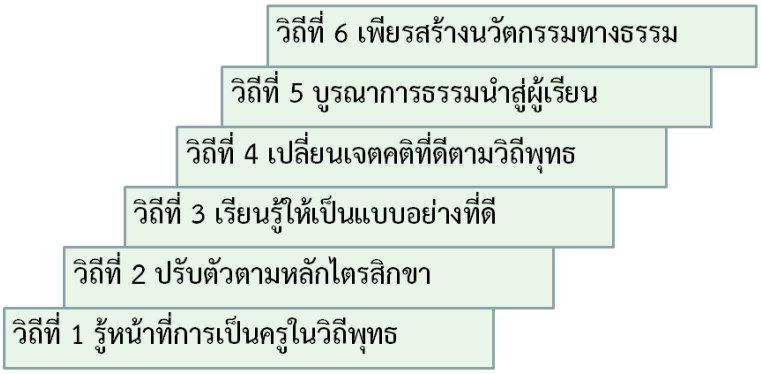

D12: แผนการจัดกิจกรรม (แสดงรายละเอียดของแผนไว้ในภาคผนวก)

ในการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมของหลักสูตร “การพัฒนาเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ” ได้มีการออกแบบแผนการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ UbD (Understanding by Design) ซึ่งเป็นแผนการจัดกิจกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นิยมใช้กันในประเทศอาเซียนในปัจจุบัน มี 8 แผนการจัดกิจกรรมดังนี้

แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 รู้หน้าที่การเป็นครูในวิถีพุทธ
แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ปรับตัวตามหลักไตรสิกขา
แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 เรียนรู้ให้เป็นแบบอย่างที่ดี
แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 เปลี่ยนเจตคติที่ดีตามวิถีพุทธ
แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 บูรณาการธรรมนำสู่ผู้เรียน
แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 เพียรสร้างนวัตกรรมทางธรรม
แผนการจัดกิจกรรมภาคปฏิบัติพิเศษ 1 วิถีพุทธ วิถีศาสนา (จากรั้วมหาจุฬาสู่วิถีพุทธ)
แผนการจัดกิจกรรมภาคปฏิบัติพิเศษ 2 วิถีพุทธ วิถีประชา วิถีธรรม

รายละเอียดของแผนการจัดกิจกรรมทั้ง 8 แผน ซึ่งได้นำเสนอไว้ในภาคผนวก

D13: ตารางการจัดกิจกรรม

วันที่	เวลา	จำนวนชั่วโมง	เรื่อง/สาระการพัฒนา	วิทยากร
วันที่ 1	**08.00-21.00 น.**	**9**	การจัดการเรียนรู้ของครูในวิถีพุทธ/รู้หน้าที่การเป็นครูในวิถีพุทธ/ปรับตัวตามหลักไตรสิกขา/เรียนรู้ให้เป็นแบบอย่างที่ดี/Chanting Meditation, Dhamma Talk, Walking Meditation, Dhamma Light of Life แสงเทียนปัญญา	พระมหาประสิทธิ์ ญาณปุปทีโป, ดร. พระปลัดระพิน พุทธิสาโร, ดร. ดร.ลำพอง กลมกูล
วันที่ 2	**04.00-16.00 น.**	**9**	Chanting Meditation, Dhamma Talk, Walking Meditation เปลี่ยนเจตนคติที่ดีตามวิถีพุทธ/บูรณาการธรรมนำสู่ผู้เรียน/เพียรสร้างนวัตกรรมทางธรรม	พระมหาประสิทธิ์ ญาณปุปทีโป, ดร. พระปลัดระพิน พุทธิสาโร, ดร. ดร.ลำพอง กลมกูล

โดยจำแนกรายละเอียดได้ดังนี้

วันที่	เวลา	เรื่อง/สาระการพัฒนา/วิทยากร
วันที่ 1 **9 ชม.**	**08.00-09.00 น.**	**[ภาคเช้า] ลงทะเบียนเข้าร่วมอบรม**
	09.00-10.30 น. (1 ชม. 30 นาที)	**บรรยายเรื่อง "การจัดการเรียนรู้ของครูในวิถีพุทธ"** โดยพระมหาวิชาญ สุวิชาโน ผอ.ส่วนวางแผนและพัฒนาการอบรม สถาบันวิปัสสนาธุระ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร, ดร. ผู้รับผิดชอบ) (แผนการจัดกิจกรรมที่ 1)
	10.30-12.00 น. (1 ชม. 30 นาที)	**กิจกรรมเชิงปฏิบัติการที่ 1 รู้หน้าที่การเป็นครูในวิถีพุทธ** รูปแบบกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่ครูในวิถีพุทธมืออาชีพ (Think-Pair-Share : TPS) ใช้กิจกรรม Think-Pair-Share, วิทยากร พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร, ดร./ ดร.ลำพอง กลมกูล/พระมหาประสิทธิ์ ญาณปุปทีโป, ดร. (แผนการจัดกิจกรรมที่ 1)
	13.00-14.30 น. (1 ชม. 30 นาที)	**กิจกรรมเชิงปฏิบัติการที่ 2 ปรับตัวตามหลักไตรสิกขา** รูปแบบกิจกรรม เวทีสาธารณะชี้ทางปัญญา (Open Forum Discussion: OFD) ใช้กิจกรรมสานเสวนา (Dialogue) วิทยากร พระมหาประสิทธิ์ ญาณปุปทีโป, ดร./พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร, ดร./ ดร.ลำพอง กลมกูล (แผนการจัดกิจกรรมที่ 2)
	14.30-16.00 น. (1 ชม. 30 นาที)	**กิจกรรมเชิงปฏิบัติการที่ 3 เรียนรู้ให้เป็นแบบอย่างที่ดี** รูปแบบกิจกรรม ครูดีในวิถีพุทธ (Good Role of Model : GRM)

วันที่	เวลา	เรื่อง/สาระการพัฒนา/วิทยากร
		ใช้กิจกรรม Jigsaw Reading วิทยากร ดร.ลำพอง กลมกูล/พระมหาประสิทธิ์ ญาณปฺปทีโป, ดร./พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร, ดร. (แผนการจัดกิจกรรมที่ 3)
	18.00-21.00 น. 3 ชม. แบ่งเป็น 2 ช่วง ๆ ละ 1 ชม. 30 นาที	**กิจกรรมภาคปฏิบัติพิเศษ 1 วิถีพุทธ วิถีศาสนา (จากรั้วมหาจุฬาสู่วิถีพุทธ)** รูปแบบกิจกรรมวิถีพุทธ วิถีศาสนา ใช้การการสวดมนต์/เจริญจิตภาวนา/สนทนาธรรม/แสงเทียนปัญญาถอดรูปแบบการสอนด้วยการประยุกต์ ดนตรีมีธรรม (Chanting Meditation, Dhamma Talk, Walking Meditation, Dhamma Light of Life, Music to Know Dhamma) ใช้รูปแบบกิจกรรมเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงตามรูปแบบและวิถีทางศาสนาและวิถีไทยวิถีพุทธ / Learn and Action วิทยากร พระมหาประสิทธิ์ ญาณปทีโป, ดร. และคณะ (แผนการจัดกิจกรรมภาคปฏิบัติพิเศษ 1)
วันที่ 2 **9 ชม.**	**04.30-07.30 น.** 3 ชม. แบ่งเป็น 2 ช่วง ๆ ละ 1 ชม. 30 นาที	**กิจกรรมภาคปฏิบัติพิเศษ 2 วิถีพุทธ วิถีประชา วิถีธรรม** รูปแบบกิจกรรมวิถีพุทธ วิถีประชา วิถีธรรม ใช้การสวดมนต์/เจริญจิตภาวนา/ภาวนาแสวงหาปัญญา/สนทนาธรรม/เดินจงกรมรับอรุณ/ทำบุญใส่บาตรเสริมบารมีทาน/ (Chanting Meditation, Dhamma Talk, Walking Meditation, Dhamma Light for Life) ใช้รูปแบบกิจกรรม เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง / Learn and Action วิทยากร พระมหาประสิทธิ์ ญาณปฺปทีโป, ดร. และคณะ (แผนการจัดกิจกรรมภาคปฏิบัติพิเศษ 2)
	08.30-11.30 น. 3 ชม. แบ่งเป็น 2 ช่วง ๆ ละ 1 ชม. 30 นาที	**กิจกรรมเชิงปฏิบัติการที่ 4 เปลี่ยนเจตคติที่ดีตามวิถีพุทธ** รูปแบบกิจกรรม เรียนรู้ สู่ศรัทธา นำมาปฏิบัติ (Learn-Believe-Practice : LBP) ใช้กิจกรรม Look-Pair-Share วิทยากร พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร, ดร./ พระมหาประสิทธิ์ ญาณปฺปทีโป, ดร./ ดร.ลำพอง กลมกูล (แผนการจัดกิจกรรมที่ 4)
	13.00-14.30 น. (1 ชม. 30 นาที)	**กิจกรรมเชิงปฏิบัติการที่ 5 บูรณาการธรรมนำสู่ผู้เรียน** รูปแบบกิจกรรม จากเสวนาธรรมนำสู่ชั้นเรียน (Dhamma Dialogue to Classroom : DDC) ใช้กิจกรรม กิจกรรม Read-Pair Share และบทบาทสมมติ (Play role) วิทยากร พระมหาประสิทธิ์ ญาณปฺปทีโป,ดร./พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร/ ดร.ลำพอง กลมกูล (แผนการจัดกิจกรรมที่ 5)
	14.30-16.00 น. (1 ชม. 30 นาที)	**กิจกรรมเชิงปฏิบัติการที่ 6 เพียรสร้างนวัตกรรมทางธรรม** รูปแบบกิจกรรม จากชั้นเรียนสู่การวิจัย (Routine to Research) การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) สรุปกิจรรมและสะท้อนคิด วิทยากร ดร.ลำพอง กลมกูล/พระมหาประสิทธิ์ ญาณปฺปทีโป, ดร./พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร, ดร. (แผนการจัดกิจกรรมที่ 6)
	16.00-16.15 น. (15 นาที)	ถอดบทเรียน/สรุปผลการอบรม/การเรียนรู้/ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ/พิธีรับมอบวุฒิบัตร/ปิดโครงการ

D14: กิจกรรมการติดตามหรือทำงานร่วมกับครูหลังการพัฒนา

1. สำรวจการจัดกิจกรรมวิถีพุทธของโรงเรียน (ให้ครูส่งภาพกิจกรรมวิถีพุทธที่ครูมีส่วนร่วมผ่าน google drive ที่เป็นฐานข้อมูลของ e-mail ที่ทางคุรุพัฒนา กำหนดให้)
2. สังเกตการสอนของครูที่มีการบูรณาการหลักธรรมในชั้นเรียน
3. สัมภาษณ์ครูและผู้เกี่ยวข้องในการนำไปใช้ปฏิบัติจริงในโรงเรียน
4. ตรวจแบบบันทึกการสะท้อนคิดของครูที่ปรากฏในคู่มือการติดตามผล

เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผลการปฏิบัติงานของครูและแนวทางการวัดเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ

คำชี้แจง เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผลการปฏิบัติงานของครูในวิถีพุทธ ภายใต้โครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ” แบ่งเครื่องมือที่ใช้ 3 ชุด ดังนี้

เอกสารชุดที่ 1 แบบบันทึกการสะท้อนคิดในวิถีพุทธ เป็น 3 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 คำถามในการสะท้อนคิดด้านเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครู
ขั้นที่ 2 แบบบันทึกการสะท้อนคิดของครูวิถีพุทธ (การเปลี่ยนแปลงตนเองของครู)
ขั้นที่ 3 แบบบันทึกผลลัพธ์สู่ผู้เรียน (การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียน)
(รวมทั้งหมด 6 กิจกรรม จำนวน 6 หน้า)

เอกสารชุดที่ 2 แนวทางการประเมินการเป็นแบบอย่างที่ดีของครูในวิถีพุทธ

กิจกรรมการสะท้อนคิด “ครูดีในดวงใจ” มีใบงาน 2 แบบ (ให้ครูเลือก 1 แบบ)
แบบที่ 1 สำหรับครูที่สอนในระดับประถมศึกษา
แบบที่ 2 สำหรับครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษา
ให้คุณครูนำใบงานนี้ ให้นักเรียนทำกิจกรรมในห้องเท่ากับจำนวนของนักเรียนที่มีอยู่ในห้องแล้วส่งใบงานนี้ให้กับคณะวิทยากร จำนวน 5-10 ฉบับ

เอกสารชุดที่ 3 แบบประเมินรายการความเป็นครูในวิถีพุทธ (ครูประเมินตนเอง) (จำนวน 3 หน้า)

ช่องทางในการส่งผลงาน

ช่องทางที่ 1 ให้คุณครู สแกนงานทั้งหมด แล้วส่งเข้าเมลย์ g5881lampongkl@kurupatana.ac.th

ช่องทางที่ 2 ให้คุณครู จัดส่งเอกสารทั้งหมดทางไปรษณีย์ไปที่ที่อยู่ด้านล่างนี้

กรุณาส่ง

ดร.ลำพอง กลมกูล
ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เลขที่ 79 หมู่ที่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา13170

หมายเหตุ: กำหนดให้คุณครูส่งงานภายใน 1 เดือน หลังเข้าร่วมกิจกรรม

แสดงตารางกิจกรรมการติดตามระยะเวลา 1 เดือนหลังเข้าร่วมกิจกรรม มีรายละเอียดดังนี้

ระยะเวลา	ประเด็นการติดตาม	รูปแบบ/กิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
สัปดาห์ที่ 1	สำรวจการจัดกิจกรรมวิถีพุทธของโรงเรียน	ให้ครูส่งภาพกิจกรรมวิถีพุทธที่ครูเป็นผู้จัดหรือเข้าร่วมผ่านช่องทาง google drive	ครูผู้เข้าร่วมกิจกรรม	1. จำนวนกิจกรรมวิถีพุทธที่ครูเป็นผู้จัดกิจกรรม 2. จำนวนกิจกรรมวิถีพุทธที่ครูเข้าร่วม
สัปดาห์ที่ 2-3	สังเกตการสอนของครูที่มีการบูรณาการหลักธรรมในชั้นเรียน	คณะวิทยากรนัดหมายและลงพื้นที่เพื่อสังเกตการการสอนของครูที่มีการบูรณาการหลักธรรมในชั้นเรียน	ครูผู้เข้าร่วมกิจกรรม	มีการบูรณาการหลักธรรมอย่างน้อย 1 สาระธรรมต่อการสอน 1 คาบเรียน
สัปดาห์ที่ 2-3	สัมภาษณ์ครูและผู้เกี่ยวข้องในการนำไปใช้ปฏิบัติจริงในโรงเรียน	คณะวิทยากรนัดหมายและลงพื้นที่สัมภาษณ์ครู และผู้บริหารเกี่ยวกับการแนวทางการจัดกิจกรรมไปใช้ปฏิบัติจริงในโรงเรียน	ครูผู้เข้าร่วมกิจกรรม และผู้บริหาร	มีคำสำคัญเกี่ยวกับกิจกรรมวิถีพุทธ 3-5 คำ จากการสัมภาษณ์ 1 ครั้ง
สัปดาห์ที่ 4	ตรวจแบบบันทึกการสะท้อนคิดของครูที่ปรากฏในคู่มือการติดตามผล	ให้ครูบันทึกการเปลี่ยนแปลงทั้งของครูและผู้เรียนตามแบบบันทึกที่กำหนดให้แล้วส่งกลับ ช่องทางที่ 1 คือ สแกนงานทั้งหมด แล้วส่งเข้าเมลย์ และช่องทางที่ 2 คือ จัดส่งเอกสารทั้งหมดทางไปรษณีย์	ครูผู้เข้าร่วมกิจกรรม	1. จำนวนของแบบบันทึกการสะท้อนคิดในวิถีพุทธที่ครูได้ดำเนินการบันทึก 2. จำนวนใบงานที่ให้ผู้เรียนเขียนเกี่ยวกับครู 3. ระดับความสำเร็จจากการประเมินตนเองของครู

D15: จำนวนวิทยากรทั้งหมด

เป็นหลักสูตรระดับกลาง มีสัดส่วนจำนวนวิทยากรต่อผู้เข้ารับการพัฒนา 1 : 20 มีวิทยากร จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

1. ดร.ลำพอง กลมกูล
2. พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร, ดร.
3. พระมหาประสิทธิ์ ญาณปฺปทีโป, ดร.

หมายเหตุ: ประวัติวิทยากรได้แนบไว้ในท้ายหลักสูตร

D16: จำนวนครูที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการอบรมต่อรุ่น (คน)

จำนวนครูที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการอบรม จำนวน 60 คนต่อรุ่น (หรือน้อยกว่า)

D17: วิธีการวัดและประเมินผลการอบรมของหลักสูตร

รายการประเมิน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน (ผ่าน)	ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
1) ด้านความรู้ (K)	บันทึกผลการสะท้อนคิดด้านความรู้	แบบบันทึกการสะท้อนคิดด้านความรู้ (Exit Slips)	ได้บันทึกผลการสะท้อนคิดด้านความรู้ ร้อยละ 80 ของจำนวนกิจกรรมที่เข้าร่วม	วัตถุประสงค์ข้อที่ 1
2) ด้านทักษะ (S)	สังเกตการทำกิจกรรม	กิจกรรมเชิงปฏิบัติการ	เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มทุกครั้ง	วัตถุประสงค์ข้อที่ 2
3) ด้านเจตคติ (A)	ครูทำแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรมของหลักสูตร	แบบประเมินตนเอง “ครูในวิถีพุทธ”	ร้อยละ 80 มีการประเมินตนเองอยู่ในระดับคุณภาพ ดี	วัตถุประสงค์ข้อที่ 3
4) ด้านความพึงพอใจ	สำรวจความพึงพอใจ	แบบประเมินความพึงพอใจ	ร้อยละ 80 มีความพึงพอใจในระดับมาก	วัตถุประสงค์ข้อที่ 3
5) ด้านเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม	ลงนามการเข้าร่วมกิจกรรม	แบบบันทึกการลงนามการเข้าร่วมกิจกรรม	ร้อยละ 80 ของเวลาเข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด	วัตถุประสงค์ข้อที่ 1, 2, 3

อัตราค่าลงทะเบียนของหลักสูตร

ค่าลงทะเบียนต่อครูหนึ่งคน จำนวน 4,970 บาท สิ่งที่ครูจะได้รับ มีดังนี้

1. อาหารและอาหารว่าง ตลอดโครงการ
2. ที่พักจำนวน 2 คืน
3. เอกสารประกอบการจัดกิจกรรม/อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมสาธิตธรรมะภาคปฏิบัติ

ภาคผนวก

ประวัติวิทยากร

ภาพกิจกรรมที่เคยจัดกิจกรรมการพัฒนาของหลักสูตร

แผนการจัดกิจกรรม

แบบบันทึกผลการปฏิบัติงานของครูในวิถีพุทธ

รายชื่อวิทยากร (หลัก) จำนวน 3 ท่าน

วิทยากรคนที่ 1 ดร.ลำพอง กลมกูล

วุฒิการศึกษา

ศษ.บ. (สาขาการสอนมัธยมศึกษา) วิชาเอกคณิตศาสตร์-ฟิสิกส์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

University of Guelph, Canada

ค.ม. (สาขาวิจัยการศึกษา) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค.ด. (สาขาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตำแหน่งปัจจุบัน

นักวิจัย และผู้อำนวยการส่วนวิจัย สารสนเทศและบริการวิชาการ

ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประสบการณ์ด้านการเป็นวิทยากรอบรม

1. วิทยากรฝึกอบรม “หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับครูต่างชาติ” ของสมาคมโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ระหว่างปี 2551 – 2558

2. วิทยากรฝึกอบรม เรื่อง “Monitoring and Tracking Progress in the Classroom” วันที่ 18 กันยายน 2555 ณ โรงเรียนนานาชาติโชรส์เบอรี กรุงเทพ

3. บรรยายพิเศษ เรื่อง “การออกแบบการวิจัยในการจัดองค์กรเชิงพุทธ” หน่วยวิทยบริการ คณะสังคมศาสตร์ มจร. วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม จ.ราชบุรี

4. เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย เรื่อง “การวิจัยและพัฒนาการปฏิบัติงานของครูแบบบูรณาการการวิจัย การวัดประเมิน และการประกันคุณภาพ โดยใช้กระบวนการการจัดการตนเองและเครือข่ายทางสังคม” ทุนส่งเสริมนักวิจัยรุ่นใหม่ ประจำปี 2557 จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

5. อาจารย์พิเศษ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วังน้อย รายวิชาสัมมนาการศึกษาค้นคว้าระเบียบวิธีวิจัยพุทธจิตวิทยาชั้นสูง (Seminar on Studies in Advanced Research Methodology in Buddhist Psychology) วันเสาร์ที่ 21 มีนาคม 2558 – วันเสาร์ที่ 9 พฤษภาคม 2558

6. เป็นวิทยากรบรรยายใน “โครงการพัฒนาศักยภาพการวิจัยทางพระพุทธศาสนาเพื่อความก้าวหน้าในประชาคมอาเซียน” ระยะที่ 1 ระหว่างวันที่ 13 – 14 กรกฎาคม 2558 และระยะที่ 2 ระหว่างวันที่ 24-25 สิงหาคม 2558 ณ ห้องประชุม 402 อาคารสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

7. Lecturer of Doctoral Program (Buddhist Study) in Advanced Research Methodology Subject for Ph.D. Program between August 15th – November 28th 2015 at International Buddhist Studies College, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Wang Noi, Ayutthaya

8. เป็นวิทยากรบรรยายใน “โครงการส่งเสริมศักยภาพบุคลากรเพื่อเพิ่มคุณวุฒิและการพัฒนาผลงานทางวิชาการ” ระหว่างวันที่ 12 – 13 พฤศจิกายน 2558 ณ ห้องประชุมพระพรหมวชิรญาณ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

9. เป็นวิทยากรบรรยายใน “โครงการพัฒนาศักยภาพการวิจัยทางพระพุทธศาสนาเพื่อความก้าวหน้าในประชาคมอาเซียน” ปีงบประมาณ 2559 ระหว่างวันที่ 10-11 พฤษภาคม 2559 ณ ห้องประชุม 402 และ 401 อาคารสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิทยากรคนที่ 2 พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร (ด้วงลอย), ดร.

วุฒิการศึกษา

ปริญญาเอก	พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาพุทธศาสนา) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ปริญญาโท	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาประวัติศาสตร์เอเชีย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปริญญาตรี	พุทธศาสตรบัณฑิต (ครุศาสตร์) มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศนียบัตรภาษาเขมร จาก Royal University of Phnom Penh (ค.ศ.2000-2001)

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผลงานทางวิชาการ/งานวิจัย

การวิจัยและพัฒนารูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมของสถาบันครอบครัว สถานศึกษา สถาบันศาสนาและชุมชน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (ร่วมกับคณะ) สถาบันภาษา ศิลปะ และวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กรุงเทพมหานคร (2550) โดยได้รับทุนจากสำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา. [ผศ.ดร.พลับพลึง คงชนะ,มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ / หัวหน้าโครงการ]

ความก้าวหน้าและการจัดการเรียนรู้สู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ร่วมกับคณะ) สถาบันภาษา ศิลปะ และวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กรุงเทพมหานคร (2553) โดยได้รับทุนจากสำนักงานคณะกรรมการพื้นฐานการศึกษา (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ [ผศ.ดร.พลับพลึง คงชนะ,มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ / หัวหน้าโครงการ]

การศึกษาองค์กรคณะสงฆ์กับการพัฒนาจิตและปัญญา (ร่วมกับคณะ) สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยได้รับทุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) [ผศ.ดร.ณัทธีร์ ศรีดี/หัวหน้าโครงการ]

ความทรงจำร่วมเรื่องการอพยพเคลื่อนย้ายของผู้เฒ่าในอาเซียน : ลาว กัมพูชา พม่า เวียดนาม มาเลเซีย (ร่วมกับคณะ) ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ โดยได้รับทุนจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม (2556-2557) [พรพรรณ โปร่งจิต,ภาควิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ/หัวหน้าโครงการวิจัย]

โครงการเสริมสร้างสุขภาวะและการเรียนรู้ของสังคมตามแนวพระพุทธศาสนาโดยการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในเขตภาคกลาง (ร่วมกับคณะ) สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยได้รับทุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) (2556-2557) [ผศ.ดร.ณัทธีร์ ศรีดี/หัวหน้าโครงการ]

นักวิจัยโครงการวิจัยเรื่อง **"การพัฒนาเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ (Development of Teacher's Attitude and Spirituality in Buddhist Way)"** ทุนวิจัยมุ่งเป้าประจำปีงบประมาณ 2558 ของเครือข่ายองค์กรบริหารงานวิจัยแห่งชาติ (คอบช.) เป็นโครงการที่อยู่ในช่วงดำเนินการ เริ่มต้นวันที่ 15 กรกฎาคม 2558 ถึง 14 กรกฎาคม 2559 [ดร.พิเชฐ ทั่งโต/หัวหน้าโครงการวิจัย]

หนังสือ

แบบเรียนวิชาพระพุทธศาสนาระดับมัธยมศึกษา (ม.1-6) สำนักพิมพ์สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ

แบบเรียนวิชาพระพุทธศาสนาระดับประถมศึกษา (ป.1-6) สำนักพิมพ์สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ

พุทธจริยศาสตร์สำหรับชาวพุทธ [สุโขทัย : ทุนนิธิเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา, 2551]

งามอย่างชาวพุทธ [สุโขทัย : ทุนนิธิเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา, 2552]

ประสบการณ์การสอน

อาจารย์พิเศษ วิชาเศรษฐศาสตร์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา (616208) [Economics in Buddhist Scripture] วิชาพุทธวิธีกับการพัฒนาเศรษฐกิจ (616209) [Buddhist Methodology and Economic Development] หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา*เศรษฐศาสตร์*การพัฒนาเชิง*พุทธ* [Master of Arts Program in Buddhist Development Economics] ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ระหว่างเมษายน-ตุลาคม พ.ศ.2558

อาจารย์พิเศษ วิชาประวัติศาสตร์อารยธรรมอินเดียโบราณ (620309) [The History of Ancient Indian Civilization] หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา [Master of Arts Program in Tipitaka Studies] ภาควิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (พ.ศ.2558)

อาจารย์พิเศษ หน่วยวิทยบริการ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หน่วยวิทยบริการวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม จังหวัดราชบุรี

วิชา วิจัยเพื่อการจัดการ มนุษย์กับสังคม สัมมนาทางการบริหารกิจการคณะสงฆ์

อาจารย์พิเศษ หน่วยวิทยบริการ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ห้องเรียนวัดป่าประดู่ จังหวัดระยอง วิชา การสื่อสารเพื่อการจัดการ (406 431) วิชา การวางแผนและควบคุมการบริหาร (406 308 /3) Administrative Planning and Control

บรรยายพิเศษ หน่วยวิทยบริการ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ห้องเรียนวัดใหญ่อินทาราม จังหวัดชลบุรี

บรรยายพิเศษ หน่วยวิทยบริการ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ห้องเรียนวัด จังหวัดเพชรบุรี

บรรยายพิเศษ ภาควิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิชา อาเซียน (อาเซียนกับเศรษฐกิจและโลกาภิวัตน์)

บรรยายพิเศษ นิสิตปริญญาโท-เอก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต ขอนแก่น ระดับ ป.โท-เอก วิชา พระไตรปิฎกศึกษา

บรรยายพิเศษ นิสิตปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เลย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิชา พระไตรปิฎกศึกษา

บรรยายพิเศษ นิสิตปริญญาเอก บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา วิชาการจัดการท่องเที่ยวเชิงพุทธ

อาจารย์พิเศษ โพธิวิชชาลัย (สระแก้ว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิชาประวัติศาสตร์กัมพูชา

อาจารย์พิเศษ วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมกรุงเทพมหานคร วิชาพระพุทธศาสนา

ผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนมัธยมศึกษาและประถมศึกษา

วิทยากรคนที่ 3 พระมหาประสิทธิ์ ญาณปฺปทีโป, ดร.

วุฒิการศึกษา

จบนักธรรมเอก เปรียญธรรม ๔ ประโยค
ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู (ป.วค.) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พุทธศาสตรบัณฑิต พธ.บ.(พุทธจิตวิทยา) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ศศ.ม.(พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต พธ.ด.(พุทธจิตวิทยา) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่อยู่ปัจจุบัน : วัดธรรมาภิรตาราม เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

ประสบการณ์ :

เป็นพระวิทยากรกลุ่มเพื่อชีวิตดีงาม สำนักงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความมั่นคงแห่งสถาบันชาติ พระศาสนา พระมหากษัตริย์,กรรมการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร, โครงการธรรมะเยียวยาใจผู้ประสบภัยน้ำท่วมปี ๕๔ , โครงการเพื่อความมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนา ๕ จังหวัดชายแดนใต้, ปฏิบัติศาสนกิจช่วยเหลือผู้ประสบภัยแผ่นดินไหว ประเทศเนปาล, โครงการพระนักเขียน,โครงการพระวิทยากรกระบวนธรรม,โครงการพัฒนาศักยภาพพระวิทยากรด้านการให้คำปรึกษา,โครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม สำหรับผู้นำท้องที่ และผู้นำท้องถิ่น จังหวัดนครศรีธรรมราช,โครงการเสริมสร้างศักยภาพแม่ชีไทยด้านการปรึกษาเชิงพุทธจิตวิทยา,โครงการพัฒนาศักยภาพนิสิตและการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑,โครงการพัฒนาเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ,โครงการครูกับการเรียนรู้วัฒนธรรม และวิถีพุทธในประชาคมอาเซียน.

งานเขียน

งานเขียนพอกเก็ตบุ๊ค เรื่อง อย่าคว้าดวงดาวด้วยสายตา,วิชาความสุข,อย่าปล่อยให้ทุกข์มาบุกใจ,วิขาวิทยากร, อยากเป็นยอดคนต้องเก่งตนเก่งคนเก่งงาน,ทุกข์เกิดจากใจ ก็ดับได้ด้วยใจ.

งานเขียนวารสารทั่วไป เคยเขียนให้กับ นิตยสารมุม, นิตยสาร add magazine,หนังสือพิมพ์ข่าวสด "หน้าต่างศาสนา"

ปัจจุบันเขียนคอลัมน์ "โชคดีที่มีพระ" หนังสือพิมพ์คมชัดลึก ทุกวันพฤหัสบดี

บทความวิชาการ

การพัฒนาวิถีชีวิตชุมชนในพื้นที่ชายแดนเพื่อความยั่งยืนของชุมชน ศึกษากรณี ๓ จังหวัดชายแดนอีสานใต้,วารสารพุทธอาเซียนศึกษา,ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๙.

งานสอน

อาจารย์พิเศษบรรยายวิชา **จิตวิทยาสังคมแนวพุทธ** มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตัวอย่างภาพกิจกรรมเชิงปฏิบัติการจากโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมของหลักสูตร (การศึกษานำร่อง)

กิจกรรมเชิงปฏิบัติการ

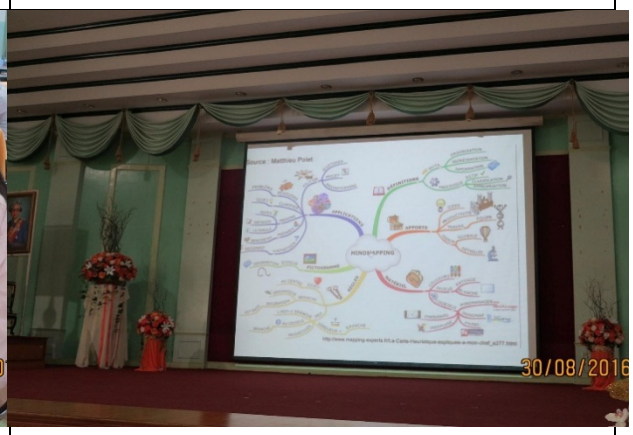

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมในปีการศึกษา 2560 แสดงได้ดังนี้

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การพัฒนาเจตคติ และจิตวิญญาณ ความเป็นครูในวิถีพุทธ

Development of Teacher's Attitude and Spirituality in Buddhist Way

๒๖ - ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐
ณ ห้อง ๔๐๑ สำนักงานอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา

MCU TEAM
RESEARCH
งานวิจัย

หลักสูตรอบรมครูวิถีพุทธ ภายใต้โครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร สถาบันคุรุพัฒนา

26-27 สิงหาคม 2560 ในฐานะผู้เสนอหลักสูตร จัดอบรม และวิทยากร ในหลักสูตร "การพัฒนาเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ Development of Teacher's Attitude and Spirituality in Buddhist Way" อันเนื่องจากงานวิจัย "ชื่อเดียวกับหลักสูตร" ได้รับทุนวิจัยมุ่งเป้า สกว. ระหว่าง 2558-2559

ได้นำมาพัฒนาต่อเป็นหลักสูตรเสนอต่อสถาบันคุรุพัฒนา กระทรวงศึกษาธิการ และได้รับการอนุมัติให้เป็นหลักสูตรที่ใช้พัฒนาครูได้ จึงมีครูจากทั่วประเทศ อาทิ ครูจากปัตตานี อุบลราชธานี อำนาจเจริญ สุพรรณบุรี สระบุรี อ่างทอง เพชรบูรณ์ ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา บึงกาฬ กรุงเทพฯ นนทบุรี เป็นต้น ลงทะเบียนเข้าร่วมอบรม รวมจำนวน 50 ท่าน ณ ห้องประชุม 401 อาคารสำนักงานอธิการบดี มจร วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา

ภาพกิจกรรมของการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ (Research Utilization)

UbD Unit Plan **แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 รู้หน้าที่การเป็นครูในวิถีพุทธ** **วันที่ 1 เวลา 09.00-12.00 น. (3 ชั่วโมง)**	
เรื่อง : รู้หน้าที่การเป็นครูในวิถีพุทธ	**กลุ่มสาระการเรียนรู้**: สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
กิจกรรม: แลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่ครูในวิถีพุทธมืออาชีพ (Think-Pair-Share)	**วิทยากร**: พระปลัดระพิน พุทธิสาโร, ดร.
สาระที่ต้องการให้เรียนรู้ (Knowledge) **หน้าที่ของครูในวิถีพุทธ** มีหน้าที่หลัก 7 ประการ คือ “ถ่ายทอดศิลปวิทยาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ชี้นำแนวทางการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงาม บูรณาการหลักธรรมในการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมวิถีพุทธได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างนวัตกรรมทางธรรม ยกย่องชื่นชมศิษย์ให้ปรากฏในหมู่คณะ และประเมินผลผู้เรียนด้วยการสะท้อนคิดอย่างกัลยาณมิตร”	
ขั้นที่ 1 – ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Desired Results)	
1. ครูเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของการเป็นครูในวิถีพุทธ 2. ครูสามารถปฏิบัติกิจกรรม Think-Pair-Share ได้ 3. ครูได้แนวทางในการปฏิบัติตนตามแนววิถีพุทธไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน	
ความเข้าใจของครู : ***(Teachers will understand that...)*** ครูเข้าใจหน้าที่ของครูในวิถีพุทธ *7* ประการ ถ่ายทอดศิลปวิทยาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ชี้นำแนวทางการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงาม บูรณาการหลักธรรมในการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมวิถีพุทธได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างนวัตกรรมทางธรรม ยกย่องชื่นชมศิษย์ให้ปรากฏในหมู่คณะ ประเมินผลผู้เรียนด้วยการสะท้อนคิดอย่างกัลยาณมิตร	**คำถามสำคัญ (Essential Questions)**: หน้าที่ของครูในวิถีพุทธมีอะไรบ้าง บทบาทของครูที่ต้องปฏิบัติต่อศิษย์มีอะไรบ้าง หน้าที่ของครูในวิถีพุทธมีความเหมือนหรือต่างจากหน้าที่ของครูทั่วไปอย่างไร
ความรู้ที่ครูจะได้รับ ***(Teachers will know....)*** ความรู้ที่ครูจะได้รับคือ องค์ประกอบว่าด้วยหน้าที่ของครูในวิถีพุทธ *7* ประการ	**พฤติกรรมการเรียนรู้ของครูที่จะเกิดขึ้น** ***(Teachers will be able to....)*** ปฏิบัติงานสอนตามบทบาทที่ได้รับมอบมาย ดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเท่าเทียมและตามศักยภาพของผู้เรียน

ขั้นที่ 2 – การวัดผลและประเมินผล (Assessment Evidence)
Goal(s): ประเมินจากการนำเสนอผลงานหรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น Role: สังเกตการทำงานกลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกิดจากการสนทนาแลกเปลี่ยน Audience: แลกเปลี่ยนความรู้และสรุป Situation: ประเมินการทำงาน (เดี่ยว/คู่/กลุ่ม) Performance: ประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม Standards: อธิบายและทำความเข้าใจกับครูผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินของกิจกรรมนี้ หลักฐานการประเมินอื่นๆ (**Other Evidence**)
ขั้นที่ 3 – แผนการเรียนรู้ (Learning Plan)
กิจกรรมการพัฒนา (Learning Activities) - ***Consider the WHERETO elements***
ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ฟังบรรยายเรื่อง “การจัดการเรียนรู้ของครูในวิถีพุทธ” ให้ครูเล่าเกี่ยวกับหน้าที่ของครูที่ปฏิบัติในโรงเรียนทั้งหน้าที่ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน **ขั้นทำกิจกรรม** แลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่ครูวิถีพุทธมืออาชีพ (Think-Pair-Share: TPS) **Think :** ให้คิดเกี่ยวกับคำถามต่อไปนี้ 1) ครูวิถีพุทธ ควรมีลักษณะอย่างไร 2) ครูวิถีพุทธ จัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไร ฯลฯ คิดสิ่งที่รู้ และเกิดจากประสบการณ์ของตน **Pair :** จับคู่กับเพื่อนครู ฟังแนวคิดเพื่อนครู แลกเปลี่ยนแนวคิดและร่วมกันสร้างหรือนำเสนอแนวคิดใหม่ **Share :** ร่วมกันสนทนากลุ่มใหญ่ ฟังแนวคิดผู้อื่น นำเสนอแนวคิดตน นำเสนอแนวคิดของเพื่อน สร้างแนวคิดใหม่ร่วมกัน **ขั้นสรุปกิจกรรม** ให้ครูสรุปเกี่ยวกับหน้าที่การเป็นครูในวิถีพุทธ และบอกความตั้งใจของครูในการที่จะปฏิบัติตนเมื่อกลับสู่โรงเรียน และบันทึกการสะท้อนคิดของครูลงใน บัตรบันทึกการสะท้อนคิด (Exit Slip) เป็นรายบุคคล
สื่อประกอบการเรียนรู้ (**Resources**) 1. Power Point สำหรับบรรยายกิจกรรม 2. อุปกรณ์สำหรับทำกิจกรรมกลุ่ม 3. บัตรบันทึกการสะท้อนคิด (Exit Slips) 4. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำกิจกรรมกลุ่ม/การมีส่วนร่วม

คำชี้แจง บัตรบันทึกการสะท้อนคิด 3-2-1 นี้ ใช้สำหรับบันทึกผลการเข้าร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการตามกระบวนการสะท้อนคิดในวิถีพุทธ โดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้บันทึกภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม

บัตรบันทึกการสะท้อนคิด (Exit Slip) **3-2-1**

ชื่อกิจกรรม.....วันที่.....

สิ่งที่ข้าพเจ้าได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมมี 3 อย่าง ดังนี้

1. .....

2. .....

3. .....

ข้าพเจ้ามีคำถามที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรม 2 คำถาม ดังนี้

1. .....

2. .....

ข้าพเจ้ามีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการเข้าร่วมกิจกรรม 1 ข้อ ดังนี้ (ข้าพเจ้าคิดว่า.....)

1. .....

UbD Unit Plan **แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ปรับตัวตามหลักไตรสิกขา** **วันที่ 1 เวลา 13.00-14.30 น. (1 ชั่วโมง 30 นาที)**	
เรื่อง : ปรับตัวตามหลักไตรสิกขา	**กลุ่มสาระการเรียนรู้**: สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
กิจกรรม: เวทีสาธารณะชี้ทางปัญญา (Open Forum Discussion)	**วิทยากร**: พระมหาประสิทธิ์ ญาณปฺปทีโป, ดร.
สาระที่ต้องการให้เรียนรู้ (Knowledge) ปรับตัวตามหลักไตรสิกขา คือ การปรับตัวของครูในวิถีพุทธที่สอดคล้องกับ ศีล สมาธิ และปัญญา ประกอบด้วย 1) การฝึกให้มีความประพฤติตามศีล คือ ความประพฤติดีทางกายและวาจา 2) การได้ฝึกฝนจิตให้นิ่งและแน่วแน่เพื่อให้มีความมุ่งมั่นและใส่ใจในปฏิบัติหน้าที่ครู (คิดบวก) และ 3) การฝึกให้เกิดความรู้เข้าใจเหตุผลและสามารถแก้ปัญหาได้	
ขั้นที่ 1 – ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Desired Results)	
1. ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรับตัวตามหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ และปัญญา) 2. ครูสามารถเข้าร่วมกิจกรรมสานเสวนา (Dialogue) เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปสู่การปรับตัวตามหลักไตรสิกขา 3. ครูได้แนวทางในการปรับตัวตามหลักไตรสิกขาและเรียนรู้คุณลักษณะของครูในวิถีพุทธ	
ความเข้าใจของครู : ***(Teachers will understand that...)*** ครูเข้าใจเกี่ยวกับการปรับตัวตามหลักไตรสิกขา คือ การปรับตัวของครูในวิถีพุทธที่สอดคล้องกับ ศีล สมาธิ และปัญญา ประกอบด้วย 1) การฝึกให้มีความประพฤติตามศีล คือ ความประพฤติดีทางกายและวาจา 2) การได้ฝึกฝนจิตให้นิ่งและแน่วแน่เพื่อให้มีความมุ่งมั่นและใส่ใจในปฏิบัติหน้าที่ครู (คิดบวก) และ 3) การฝึกให้เกิดความรู้เข้าใจเหตุผลและสามารถแก้ปัญหาได้	**คำถามสำคัญ (Essential Questions)**: การปรับตัวในวิถีพุทธทำได้อย่างไร การปรับตัวตามหลักไตรสิกขาทำได้อย่างไร ครูที่ปรับตัวตามหลักไตรสิกขาจะมีคุณลักษณะอย่างไร
ความรู้ที่ครูจะได้รับ ***(Teachers will know....)*** ความรู้เกี่ยวกับหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญ) แนวทางการปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา คุณลักษณะของครูในวิถีพุทธ	**พฤติกรรมการเรียนรู้ของครูที่จะเกิดขึ้น** ***(Teachers will be able to....)*** ครูมีคุณลักษณะของครูในวิถีพุทธ มี 7 คุณลักษณะ คือ “มีศรัทธาในวิถีพุทธ น้อมนำแนวทางจากครูต้นแบบ รักในการประกอบวิชาชีพครู อยู่ในสภาพแวดล้อม วิถีพุทธ มีคุณธรรมประจำตน หมั่นฝึกฝนตามหลักไตรสิกขา เป็นแบบอย่างที่ดีของศิษย์และเพื่อนครู”

ขั้นที่ 2 – การวัดผลและประเมินผล (Assessment Evidence)
Goal(s): ประเมินจากการนำเสนอผลงานของกิจกรรมสานเสวนา Role: สังเกตการทำงานกลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกิดจากการสนทนาแลกเปลี่ยน Audience: แลกเปลี่ยนความรู้และสรุป Situation: ประเมินการทำงาน (เดี่ยว/คู่/กลุ่ม) Performance: ประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมสานเสวนา Standards: อธิบายและทำความเข้าใจกับครูผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินของกิจกรรมนี้ หลักฐานการประเมินอื่นๆ (**Other Evidence**)
ขั้นที่ 3 – แผนการเรียนรู้ (Learning Plan)
กิจกรรมการพัฒนา (Learning Activities) - ***Consider the WHERETO elements***
ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ให้ครูเล่ากิจกรรมในชีวิตประจำวันของครู แล้วเชื่อมโยงเข้าสู่หลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) **ขั้นทำกิจกรรม** ใช้กิจกรรมสานเสวนา (Dialogue) สนทนาในเนื้อหาเกี่ยวกับการปรับตัวของครูตามแนวทางของไตรสิกขา 1) การฝึกให้มีความประพฤติตามศีล คือ ความประพฤติดีทางกายและวาจา 2) การได้ฝึกฝนจิตให้นิ่งและแน่วแน่เพื่อให้มีความมุ่งมั่นและใส่ใจในปฏิบัติหน้าที่ครู (คิดบวก) 3) การฝึกให้เกิดความรู้เข้าใจเหตุผลและสามารถแก้ปัญหาได้ แบ่งกลุ่มทำกิจกรรม 1) ผู้นำกิจกรรม (ตัวแทนครูโรงเรียนวิถีพุทธ) 2) ครูผู้มีแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขา 3) ผู้บันทึกผลลัพธ์จากการอภิปรายและสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) ผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 8-10 คน **ขั้นสรุปกิจกรรม** ตัวแทนกลุ่มสรุปความรู้ของกลุ่มที่ได้จากการทำกิจกรรมสานเสวนา และเชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน และทำบัตรบันทึกการสะท้อนคิด (Exit Slips)
สื่อประกอบการเรียนรู้ (**Resources**) 1. Power Point สำหรับบรรยายกิจกรรมเกี่ยวกับไตรสิกขา 2. อุปกรณ์สำหรับทำกิจกรรมกลุ่ม (สานเสวนา) 3. บัตรบันทึกการสะท้อนคิด (Exit Slips) 4. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำกิจกรรมกลุ่ม/การมีส่วนร่วม

คำชี้แจง บัตรบันทึกการสะท้อนคิด 3-2-1 นี้ ใช้สำหรับบันทึกผลการเข้าร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการตามกระบวนการสะท้อนคิดในวิถีพุทธ โดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้บันทึกภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม

บัตรบันทึกการสะท้อนคิด (Exit Slip) **3-2-1**

ชื่อกิจกรรม.....วันที่.....

สิ่งที่ข้าพเจ้าได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมมี 3 อย่าง ดังนี้

1. .....

2. .....

3. .....

ข้าพเจ้ามีคำถามที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรม 2 คำถาม ดังนี้

1. .....

2. .....

ข้าพเจ้ามีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการเข้าร่วมกิจกรรม 1 ข้อ ดังนี้ (ข้าพเจ้าคิดว่า.....)

1. .....

UbD Unit Plan **แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 เรียนรู้ให้เป็นแบบอย่างที่ดี** **วันที่ 1 เวลา 14.30-16.00 น. (1 ชั่วโมง 30 นาที)**	
เรื่อง : เรียนรู้ให้เป็นแบบอย่างที่ดี	**กลุ่มสาระการเรียนรู้**: สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
กิจกรรม: ครูดีในวิถีพุทธ (Jigsaw Reading)	**วิทยากร**: ดร.ลำพอง กลมกูล
สาระที่ต้องการให้เรียนรู้ (Knowledge) เทคนิคการสอนแบบ Jigsaw Reading กรณีศึกษาของครูในวิถีพุทธ 4 กรณีศึกษา ได้แก่ กรณีศึกษาที่ 1 ครูชายตะเข็บ กรณีศึกษาที่ 2 พระคุณที่สาม กรณีศึกษาที่ 3 ครูหัวใจหินจากถิ่นอีสาน และ กรณีศึกษาที่ 4 ครูใต้หัวใจแกร่ง ซึ่งเป็นเรื่องราวของครูในวิถีพุทธที่มาจากภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย	
ขั้นที่ 1 – ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Desired Results)	
1. ครูเข้าใจและเรียนรู้เกี่ยวกับการเป็นแบบอย่างที่ดีในวิถีพุทธ 2. ครูสามารถปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มด้วยการอ่านแบบ Jigsaw ได้ 3. ครูได้แนวทางในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันจากการศึกษาแบบอย่างที่ดี	
ความเข้าใจของครู : ***(Teachers will understand that...)*** เทคนิคการสอนแบบ Jigsaw Reading ซึ่งเป็นรูปแบบของการจัดกิจกรรมกลุ่มที่ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รวมทั้งเข้าใจชีวิตและความเป็นอยู่ของครูในวิถีพุทธที่มาจากภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย	**คำถามสำคัญ (Essential Questions)**: เทคนิคการสอนแบบ Jigsaw Reading มีการวางแผนการจัดกิจกรรมอย่างไร สภาพการเป็นอยู่ของครูในวิถีพุทธของแต่ละภูมิภาคของประเทศไทยมีความเหมือนและความต่างกันอย่างไร
ความรู้ที่ครูจะได้รับ ***(Teachers will know....)*** ได้ทราบรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบ Jigsaw Reading ได้ความรู้เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของครูในวิถีพุทธที่มาจากภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย	**พฤติกรรมการเรียนรู้ของครูที่จะเกิดขึ้น** ***(Teachers will be able to....)*** ครูสามารถการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบ Jigsaw Reading ในชั้นเรียนของครูได้ ครูได้แบบอย่างการปฏิบัติที่ดีของครูในวิถีพุทธที่มาจากภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย
ขั้นที่ 2 – การวัดผลและประเมินผล (Assessment Evidence)	
Goal(s): ประเมินจากการนำเสนอผลงาน **R**ole: สังเกตการทำงานกลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกิดจากการสนทนาแลกเปลี่ยน **A**udience: แลกเปลี่ยนความรู้และสรุป **S**ituation: ประเมินการทำงาน (เดี่ยว/คู่/กลุ่ม)	

Performance: ประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม Standards: อธิบายและทำความเข้าใจกับครูผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินของกิจกรรมนี้ หลักฐานการประเมินอื่นๆ (**Other Evidence**)
ขั้นที่ 3 – แผนการเรียนรู้ (Learning Plan)
กิจกรรมการพัฒนา (Learning Activities) - ***Consider the WHERETO elements***
ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ซักถามคุณครูเกี่ยวกับเทคนิคการสอนที่ครูนิยมใช้ในปัจจุบัน เพื่อเชื่อมโยงสู่การจัดกิจกรรมแบบ Jigsaw Reading **ขั้นทำกิจกรรม** ใช้กิจกรรม Jigsaw Reading 1. จับกลุ่ม 4 คน อ่านข้อความที่กำหนดให้ 2. เปลี่ยนกลุ่มใหม่ นำเสนอและแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับข้อความที่อ่าน 3. เขียนสรุปความรู้ที่ได้รับด้วยการเขียนแผนภาพความคิด (Mind Mapping) 4. นำเสนอผลงานกลุ่มของตนเองให้กับกลุ่มอื่นๆ ให้ตัวแทนสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งด้านเทคนิคการจัดกิจกรรมกลุ่มแบบ Jigsaw Reading และความรู้ที่ได้รับจากการศึกษากรณีศึกษาที่เป็นแบบอย่างที่ดี **ขั้นสรุปกิจกรรม** สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับและทำบัตรบันทึกการสะท้อนคิด (Exit Slips) เป็นรายบุคคล
สื่อประกอบการเรียนรู้ (**Resources**) 1. Power Point สำหรับบรรยายกิจกรรม 2. อุปกรณ์สำหรับทำกิจกรรมกลุ่ม กรณีศึกษาทั้ง 4 กรณีศึกษา 3. บัตรบันทึกการสะท้อนคิด (Exit Slips) 4. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำกิจกรรมกลุ่ม/การมีส่วนร่วม *5.* แบบประเมิน“ครูดีในดวงใจ” (สำหรับผู้เรียน) 6. แบบประเมินตนเอง “ครูดีในวิถีพุทธ” (สำหรับครู)

คำชี้แจง บัตรบันทึกการสะท้อนคิด 3-2-1 นี้ ใช้สำหรับบันทึกผลการเข้าร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการตามกระบวนการสะท้อนคิดในวิถีพุทธ โดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้บันทึกภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม

บัตรบันทึกการสะท้อนคิด (Exit Slip) **3-2-1**

ชื่อกิจกรรม.....วันที่.....

สิ่งที่ข้าพเจ้าได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมมี 3 อย่าง ดังนี้

1. .....
2. .....
3. .....

ข้าพเจ้ามีคำถามที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรม 2 คำถาม ดังนี้

1. .....
2. .....

ข้าพเจ้ามีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการเข้าร่วมกิจกรรม 1 ข้อ ดังนี้ (ข้าพเจ้าคิดว่า.....)

1. .....

เกณฑ์การประเมิน

(สำหรับนักวิจัย)

1) เป็นแบบอย่างในทางปฏิบัติ (กาย) 3 คะแนน
ได้.....คะแนน

2) เป็นแบบอย่างในการสื่อสาร (วาจา) 3 คะแนน
ได้.....คะแนน

3) เป็นแบบอย่างในการคิด (ใจ) 4 คะแนน
ได้.....คะแนน

รวม.....คะแนน

กิจกรรมการสะท้อนคิด "ครูดีในดวงใจ"
(สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา)

ภายใต้โครงการวิจัยเรื่อง
"การพัฒนาเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ"

ชื่อ.....ชั้น.....
โรงเรียน.....
ทุนวิจัยมุ่งเป้า 2558
(เอกสารหมายเลข 1)

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนเขียนบรรยายประกอบภาพ เรื่อง "ครูดีในดวงใจของฉัน" พร้อมระบายสีให้สวยงาม

ภาพครูดีในดวงใจ

<u>ครูดีในดวงใจของฉัน</u>

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

เกณฑ์การประเมิน

(สำหรับนักวิจัย)

1) เป็นแบบอย่างในทางปฏิบัติ (กาย) 3 คะแนน
ได้.....คะแนน

2) เป็นแบบอย่างในการสื่อสาร (วาจา) 3 คะแนน
ได้.....คะแนน

3) เป็นแบบอย่างในการคิด (ใจ) 4 คะแนน
ได้.....คะแนน

รวม.....คะแนน

กิจกรรมการสะท้อนคิด "ครูดีในดวงใจ"
(สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา)

ภายใต้โครงการวิจัยเรื่อง
"การพัฒนาเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ"

ชื่อ.....ชั้น.....
โรงเรียน.....
ทุนวิจัยมุ่งเป้า 2558
(เอกสารหมายเลข 2)

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนเขียนเรียงความ เรื่อง "ครูดีในดวงใจของข้าพเจ้า"

ครูดีในดวงใจของข้าพเจ้า

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

กรณีศึกษาที่ 1 ครูชายตะเข็บ

โรงเรียนของครูอยู่ไกลกลางหุบเขาในเขตชายแดนตามแนวทิวเขาตะนาวศรี ระยะทางจากโรงเรียนของครูเดินทางไม่กี่กิโลเมตรก็จะถึงเขตแดนเมียนมาร์เพื่อนบ้านอาเซียนของเรา คุณครูได้เล่าว่า

"การทำงานโรงเรียนวิถีพุทธต้องเริ่มต้นจากไม่ได้คิดว่าการเข้ามาทำงานในโรงเรียนวิถีพุทธนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงอะไรมากเพราะเราทำอยู่แล้ว ถ้าย้อนกลับไปก็จะสอดคล้องกับหลักคุณธรรมจริยธรรม จรรยาวิชาชีพครู ซึ่งก็เป็นแบบอย่างหรือแนวทางในการปฏิบัติที่ดี ครูต้องสอนทุกอย่าง สอนทั้งวิชาการ ความรู้ หลักคุณธรรม รวมทั้งหลักการใช้ชีวิต เน้นให้ลูกศิษย์เราเป็นคนดี ครูต้องทำหน้าที่ทั้งครูและพ่อแม่คนที่สอง บางครั้งต้องช่วยดูแลเรื่องความเป็นอยู่ การแต่งกาย อาหารการกิน เพราะนักเรียนจะมีทั้งที่เป็นกะเหรี่ยง กะหร่างหรือ เมียนมาร์ ซึ่งเด็กเหล่านี้ได้รับโอกาสจากทางโรงเรียนให้เข้ามาศึกษา ครูไปเยี่ยมบ้าน สภาพความเป็นอยู่ของแต่ละบ้าน มีข้อจำกัด จากที่ครูได้เห็นสภาพการเป็นอยู่ของเด็ก ทำให้ครูต้องทำการบ้านหนักในการทำหน้าที่ครู สำหรับในการสอนนั้นจะมีการสอดแทรกความเป็นวิถีพุทธ โดยที่เราไม่จำเป็นต้องสวดมนต์ แต่เราเน้นนำข้อคิดมาปฏิบัติเลย เพราะในโรงเรียนมีนักเรียนที่นับถือศาสนาคริสต์และอิสลามปนอยู่บ้าง แต่คุณครูก็จะมีกลวิธีในการจัดกิจกรรมและอธิบายให้เด็กๆ เข้าใจโดยเน้นแนวทางการปฏิบัติแบบกลางๆ เช่น สอนให้ทำความดี ให้ทำอย่างไร การละเว้นความเชื่อทำอย่างไร การมีสติก็ทำได้ทุกศาสนา การสอนนั้นจะสอนด้วยวิธีการยกตัวอย่างมาเปรียบเทียบให้เห็นภาพเพื่อให้เด็กได้เห็นตัวอย่างประกอบคำอธิบาย การทำงานที่นี่ไม่เคยท้อแท้เลย ตอนแรกยังไม่ได้คิดจะเรียนครู ที่อยากมาเป็นครูเพราะเราชอบสอน และจะสอนลูกของตนเอง เมื่อสอนลูกแล้วก็รู้สึกว่าเราอยากจะสอนเด็กคนอื่นเหมือนที่สอนลูกเราบ้าง จึงตัดสินใจไปเรียนครู เมื่อเรียนจบสอบบรรจุ ได้อันดับหนึ่งก็เลือกมาบรรจุที่โรงเรียนแห่งนี้ซึ่งอยู่ค่อนข้างไกลจากตัวเมือง แต่ก็ไม่คิดว่าเป็นอุปสรรคอะไร"

การทำงานของครู แม้จะเหนื่อยยากลำบากในการปฏิบัติหน้าที่แต่คุณครูก็เป็นสุขเมื่อได้เห็นเด็กที่ครูได้อบรมพร่ำสอนได้เรียนรู้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ครูบอกเสมอว่านอกจากจะนำคุณธรรมจริยธรรมใส่ตนเองแล้ว ครูยังนำคุณธรรมจริยธรรมใส่ในตัวเด็ก นี่แหละคือความภูมิใจของครู กับการเป็นครูเพื่อที่จะเป็นที่แท้จริง

กรณีศึกษาที่ 2 พระคุณที่สาม

ครูในที่ราบแต่ทำหน้าที่เหมือนครูบนดอย ครูสอนอยู่ที่จังหวัดในภาคเหนือทั้งๆ ที่บ้านเกิดครูอยู่อีกจังหวัดหนึ่งทางภาคกลาง โรงเรียนของครูตั้งอยู่ในตัวจังหวัดนักเรียนของครูส่วนใหญ่มาจากบนดอย ครูสอนในยามกลางวันแต่เวลาอื่นทำหน้าที่เหมือนพ่อแม่ให้กับนักเรียน โรงเรียนมีพื้นที่ไม่มากนัก แต่โรงเรียนก็สร้างหอพักให้ที่พักพิงแก่นักเรียนบนดอยที่ด้อยโอกาส เด็กมาจากพื้นฐานทางครอบครัวที่หลากหลายและล้วนเป็นชาวเขาชาวกะเหรี่ยง แต่ความแตกต่างเหล่านี้ไม่เป็นอุปสรรคสำหรับครูวิถีพุทธผู้เสียสละได้พยายามคิดริเริ่มสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในหลักสูตรและเสริมหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนได้ร่วมกันทำกิจกรรม โรงเรียนของครูไม่ได้สอนเฉพาะวิชาการเท่านั้น แต่ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกวิชาชีพ จึงไม่แปลกที่ภายในรั้วโรงเรียนของครูจะมีซุ้มขายกาแฟสดให้ผู้ผ่านไปผ่านมาได้ลองชิม ครูมีครอบครัวที่ต้องดูแลที่บ้าน แต่หน้าที่ครูที่โรงเรียนก็ไม่เคยบกพร่อง ทุกครั้งที่มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิถีพุทธครูจะเข้าร่วมและนำเพื่อนครูและผู้บริหารไปด้วย ครูเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนและเพื่อนครู ครูไม่เคยเหน็ดเหนื่อยกับการคิดและสร้างสรรค์โครงการดีๆ ตามวิถีพุทธเพื่อให้ผู้เรียน ชุมชน และผู้สนใจทั่วไปได้เข้าร่วม

กรณีศึกษาที่ 3 ครูหัวใจหินจากถิ่นอีสาน

"บัณฑิตแม้ถึงทุกข์ปางตายก็ไม่ทิ้งธรรม" เป็นปรัชญาที่อยู่ในใจของครูผู้ไม่เคยย่อท้อแม้ชีวิตจะมีมรสุมเข้ามาครอบงำ กว่าจะมาถึงวันนี้คุณครูเคยผ่านความยุ่งยากในการประกอบอาชีพ สิ่งที่ครูนำมาใช้ในการเยียวยาตนเอง พิจารณาจากคำกล่าวของครูต่อไปนี้

"เมื่อเจอปัญหาหรือท้อหนักๆ ก็ต้องมีสติอยู่กับปัจจุบัน ให้กำลังใจตนเอง คือ บนวิกฤตย่อมมีโอกาส นั่งวิเคราะห์ และชีวิตมีไว้ต่อสู้ ปัญหามีไว้แก้ และคิดเสมอว่าพระอาทิตย์ขึ้นทุกวัน ตราบใดที่พระอาทิตย์ยังขึ้น ข้าพเจ้าก็ยังมีความหวังจึงทำให้ไม่ท้อถอย คิดหาวิธีการโดยใช้หลักของพระพุทธศาสนามาแก้ปัญหา จับเหตุให้ได้ว่าเหตุมาจากอะไร ค่อยๆ ศึกษาไป วิธีการแก้เหตุต้องเป็นอย่างไร แล้วจึงวางแผนต่อว่า เมื่อมีเหตุอย่างนั้น เราแก้ปัญหาแล้วเราจะไปอยู่ที่ไหน กราบเรียนโดยสรุปสั้นๆ ว่าเมื่อเจอปัญหาอะไรผมจะถอยมาก้าวหนึ่ง เสร็จแล้วก็ตั้งสติ แล้วก็ต้องให้กำลังใจตนเองเสมอ พอให้กำลังใจตนเองก็จะใช้หลักธรรมมาแก้ปัญหา"

กรณีศึกษาที่ 4 ครูใต้หัวใจแกร่ง

ครูโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ ประจำปี 2558 เป็นครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ที่มีนักเรียนนับถือพระพุทธศาสนา 17 คน จากทั้งหมด 17 ครอบครัว ผู้ปกครองมาจากถิ่นอื่นและตั้งถิ่นฐานประกอบอาชีพทางเกษตรกรสวนยาง สวนปาล์ม เลี้ยงสัตว์และค้าขาย ในชุมชนและนักเรียนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามกว่า 300 คนของนักเรียนทั้งหมด วิถีในโรงเรียนจะมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม เป็นพหุวัฒนธรรมทางศาสนา การออกแบบกิจกรรมวิถีพุทธ จะใช้กลุ่มเด็กเป็นกรณีสำคัญ โดยแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) จัดกิจกรรมกับเด็กที่เป็นนักเรียนชาวพุทธโดยตรง เช่น การทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาเฉพาะโดยใช้วัดเป็นฐาน คือการพาไปวัดที่อยู่ในบริเวณใกล้ ๆ ชุมชน ที่มีพระภิกษุอยู่ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา อาทิกิจกรรมการไหว้พระสวดมนต์ทุกวันศุกร์ การถวายอาหารในวันพระที่วัด การปฏิบัติสำหรับเฉพาะในห้องเรียน ชั้นเรียนเป็นกรณีพิเศษ การทำกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันพระ วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชา วิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา ออกพรรษา เป็นต้น การพาเด็กไปทำกิจกรรมอาสาสมัครวัด ทำความสะอาด เป็นต้น สะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบ วิถี และคุณค่าทางพุทธศาสนา ซึ่งสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ตัวนักเรียน และวัดในพระพุทธศาสนาตามวิถีที่ชาวพุทธในชุมชนปฏิบัติ 2) ในความแตกต่างทางศาสนา และความเป็นพหุวัฒนธรรม ได้มีการออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับจริยธรรมทางศาสนา และค่านิยมในชุมชนนั้น ๆ โดยยึดเกณฑ์ทางพุทธศาสนาและศาสนาอิสลามเป็นจริยธรรมกลางออกแบบเป็นกิจกรรมภายในโรงเรียน เช่น ความมีวินัย ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ความสามัคคี การเสียสละ ซึ่งหลักคิดเหล่านี้มีอยู่ในหลักศาสนาทั้ง 2 ศาสนา จากนั้นนำไปสู่การออกแบบกิจกรรม เช่น การส่งเสริมให้นักเรียนเข้าแถวให้ตรงเวลา ช่วยงานทำความสะอาดโรงเรียน (จิตอาสา/ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม/สามัคคี) เป็นต้น กิจกรรมทั้งหมดเกิดขึ้นโดยผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองซึ่งส่วนใหญ่เห็นร่วมกันบ้างในบางกรณีและไม่ขัดกับเกณฑ์ทางศาสนาของทั้ง 2 ศาสนา ดังนั้น ครูผู้ดูแลต้องอาศัยความอดทน ช่างสังเกต และการสื่อสารในเชิงพหุวัฒนธรรมอยู่ค่อนข้างสูง

UbD Unit Plan **แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 เปลี่ยนเจตคติที่ดีตามวิถีพุทธ** **วันที่ 2 เวลา 08.30-11.30 น. (3 ชั่วโมง)**	
เรื่อง : เปลี่ยนเจตคติที่ดีตามวิถีพุทธ	**กลุ่มสาระการเรียนรู้**: สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
กิจกรรม: เรียนรู้ สู่ศรัทธา นำมาปฏิบัติ (Look-Pair-Share)	**วิทยากร**: พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร, ดร.
สาระที่ต้องการให้เรียนรู้ (Knowledge) แนวทางการเปลี่ยนเจตคติที่ดีของครูในวิถีพุทธ ด้วยการให้พิจารณาจากคำสัมภาษณ์เชิงลึกและภาพกิจกรรมวิถีพุทธของโรงเรียนต่างๆ และหลักธรรมที่ใช้ในการพัฒนาตนเอง ได้แก่ กัลยาณมิตรธรรม 7 สัปปุริสธรรม 7 โยนิโสมนสิการ พรหมวิหาร 4 วุฒิ 4 อิทธิบาท 4 อริยสัจ 4 และสังคหวัตถุ 4	
ขั้นที่ 1 – ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Desired Results)	
1. ครูเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมที่นำไปใช้ในการพัฒนาตนเอง 2. ครูสามารถปฏิบัติกิจกรรม Look-Pair-Share ได้ 3. ครูสามารถนำหลักธรรมที่ใช้ในการพัฒนาตนไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของตนได้	
ความเข้าใจของครู : ***(Teachers will understand that...)*** ครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมที่ใช้ในการพัฒนาตนเอง ได้แก่ กัลยาณมิตรธรรม 7 สัปปุริสธรรม 7 โยนิโสมนสิการ พรหมวิหาร 4 วุฒิ 4 อิทธิบาท 4 อริยสัจ 4 และสังคหวัตถุ 4 ครูเข้าใจรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Look-Pair-Share	**คำถามสำคัญ (Essential Questions)**: หลักธรรมที่ใช้ในการพัฒนาตนเองมีอะไรบ้าง เทคนิคการจัดกิจกรรมแบบ Look-Pair-Share มีรูปแบบการจัดกิจกรรมอย่างไร
ความรู้ที่ครูจะได้รับ ***(Teachers will know....)*** ได้ทราบเทคนิคการจัดกิจกรรมแบบ Look-Pair-Share ได้ทราบตัวอย่างกิจกรรมวิถีพุทธของโรงเรียนต่างๆ ได้ทราบความคิดเห็นของครูในวิถีพุทธจากบทสัมภาษณ์เชิงลึก	**พฤติกรรมการเรียนรู้ของครูที่จะเกิดขึ้น** ***(Teachers will be able to....)*** ครูมีทัศนคติที่ดีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมวิถีพุทธ ครูเปลี่ยนเจตคติที่ดีตามวิถีพุทธ
ขั้นที่ 2 – การวัดผลและประเมินผล (Assessment Evidence)	
Goal(s): ประเมินจากการนำเสนอผลงาน **R**ole: สังเกตการทำงานกลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกิดจากการสนทนาแลกเปลี่ยน **A**udience: แลกเปลี่ยนความรู้และสรุป **S**ituation: ประเมินการทำงาน (เดี่ยว/คู่/กลุ่ม)	

Performance: ประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม
Standards: อธิบายและทำความเข้าใจกับครูผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินของกิจกรรมนี้
หลักฐานการประเมินอื่นๆ (**Other Evidence**)

ขั้นที่ 3 – แผนการเรียนรู้ (Learning Plan)

กิจกรรมการพัฒนา (Learning Activities) - ***Consider the WHERETO elements***

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ให้ครูเล่าเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมวิถีพุทธในโรงเรียนของตนเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่กิจกรรม เรียนรู้ สู่ศรัทธา นำมาปฏิบัติ ด้วยการ โดยใช้กิจกรรม Look-Pair-Share

ขั้นทำกิจกรรม

ใช้กิจกรรม Look-Pair-Share มีขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

1. อ่านบทสัมภาษณ์ และดูภาพกิจกรรมวิถีพุทธ
2. สนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้
3. เสนอแนวทางการปฏิบัติของตนเอง

Look : ให้อ่านบทสัมภาษณ์ / ดูภาพที่กำหนดให้
พิจารณาและเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของตน

Pair : จับคู่กับเพื่อนครู
ฟังแนวคิดเพื่อนครู แลกเปลี่ยนแนวคิดและร่วมกันสร้างหรือนำเสนอแนวคิดใหม่

Share : ร่วมกันสนทนากลุ่มใหญ่
ฟังแนวคิดผู้อื่น นำเสนอแนวคิดตน นำเสนอแนวคิดของเพื่อน สร้างแนวคิดใหม่ร่วมกัน

ขั้นสรุปกิจกรรม

ให้ตัวแทนครูสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับเทคนิคการจัดกิจกรรมแบบ Look-Pair-Share และความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมวิถีพุทธของแต่ละโรงเรียน

สื่อประกอบการเรียนรู้ (**Resources**)

1. Power Point สำหรับบรรยายกิจกรรม “เรียนรู้ สู่ศรัทธา นำมาปฏิบัติ”
2. อุปกรณ์สำหรับทำกิจกรรมกลุ่ม
3. บัตรบันทึกการสะท้อนคิด (Exit Slips)
4. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำกิจกรรมกลุ่ม/การมีส่วนร่วม

คำชี้แจง บัตรบันทึกการสะท้อนคิด 3-2-1 นี้ ใช้สำหรับบันทึกผลการเข้าร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการตามกระบวนการสะท้อนคิดในวิถีพุทธ โดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้บันทึกภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม

บัตรบันทึกการสะท้อนคิด (Exit Slip) **3-2-1**

ชื่อกิจกรรม.....วันที่.....

สิ่งที่ข้าพเจ้าได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมมี 3 อย่าง ดังนี้

1. .....

2. .....

3. .....

ข้าพเจ้ามีคำถามที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรม 2 คำถาม ดังนี้

1. .....

2. .....

ข้าพเจ้ามีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการเข้าร่วมกิจกรรม 1 ข้อ ดังนี้ (ข้าพเจ้าคิดว่า.....)

1. .....

ข้อความที่ 1

"นอกจากนั้นก็มีหลักเรื่องวุฒิ 4 คือการคบคนดี คนต้นแบบ ฟังข้อคิดจากท่าน ขวนขวายหาความรู้จากแหล่งความรู้ ไตร่ตรองพิจารณา และปฏิบัติตามให้เหมาะแก่สภาพการณ์ แต่กระบวนการการศึกษาต้องใช้หลักอริยสัจ 4 อย่างข้อแรกทุกข์ การที่เด็กอ่านหนังสือไม่ออกก็เป็นปัญหาของครู ต้องหาสมุทัย คือสาเหตุ แล้วเราก็ตั้งเป้าหมายแก้ปัญหาเพื่อให้เด็กอ่านออกเขียนได้ แต่ต้องอาศัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เด็กอ่านออกเขียนได้ แล้วลงมือทำ"

(ครูโรงเรียนวิถีพุทธ W3, **สัมภาษณ์**, 18 พฤศจิกายน 2558)

ข้อความที่ 2

"การทำตัวให้เป็นตัวอย่างค่ะ เราอยากให้เด็กพูดเพราะ เราต้องพูดเพราะให้เป็นตัวอย่าง อยากให้เด็กประหยัด เราต้องทำตัวประหยัดให้เขาเห็น ถ้าครูไม่เป็นตัวอย่าง จะเกิดคำถามในใจเด็ก อย่างการดื่มกาแฟแก้วละแพงๆ ถ้าเก็บเงินส่วนนั้นไว้จะเหลือเงินเก็บ มาดื่มน้ำเปล่าแทน"

(ครูโรงเรียนวิถีพุทธ W2, **สัมภาษณ์**, 18 พฤศจิกายน 2558)

ข้อความที่ 3

"ประสิทธิผลของการใช้กระบวนการฝึกธรรมะ คือแม้นักเรียนจะอยู่กับสิ่งเสพติด อบายมุขก็จะไม่คิดเสพ คิดลอง หรือมัวเมาในอบายมุข เกม สื่อลามก เพราะหน้าที่ของครูคือเราจะสอนให้หรือปลูกฝังเข้าไปในสายเลือดให้เห็นโทษภัยของสิ่งไม่ดีเหล่านี้ หลักปฏิบัติตามแนววิถีพุทธที่กล่าวมา ใหม่ๆ ก็ยังไม่เป็นที่ยอมรับทั้งในวงการศึกษาและสังคมทั่วไป แต่เมื่อเราทำจริงจังให้เป็นที่ปรากฏต่อวงการศึกษาและสังคม"

(ครูโรงเรียนวิถีพุทธ C3, **สัมภาษณ์**, 10 พฤศจิกายน 2558)

ข้อความที่ 4

"ผมสอนเรื่องศีล 5 ผมไม่ได้สอนให้นักเรียนท่องจำ แต่ผมให้หมายความว่าวันนี้เรามารักษาศีลกันไหม เช่น ศีลข้อที่ 1 วันนี้เป็นวันพระของโรงเรียนเราจะงดการเบียดเบียนผู้อื่น ผมจะฝึกก่อนพอเขาคุ้นเคยก็มาให้ความหมายอีกครั้งหนึ่งนะครับ คุณครูจะต้องสอนให้ถึงขั้นภาวนาให้ได้นะครับ"

(ผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธพระราชทาน, **สนทนากลุ่ม**, 10 มกราคม 2559)

ข้อความที่ 5

"ที่โรงเรียนเราเป็นพหุวัฒนธรรม มีสองศาสนาอยู่กัน เด็กก็อยู่ด้วยกันได้ ก็ไม่มีปัญหาอะไร เราจะฝึกเด็กให้มีแนวทางในการปฏิบัติตนเมื่ออยู่ร่วมกัน หรือต้องทำกิจกรรมร่วมกัน สอนให้เป็นคนมีคุณธรรม ให้เป็นคนไม่เบียดเบียนคนอื่น นักเรียนพุทธเรามีน้อยกว่ามุสลิม แต่ก็สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างลงตัว เพราะเราเลือกวิธีการปฏิบัติให้ตรงกันกับหลักแนวคิดของศาสนาที่มีลักษณะร่วมกัน"

(ครูโรงเรียนวิถีพุทธ S1, **สัมภาษณ์**, 10 พฤศจิกายน 2558)

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

ภาพที่ 3

ภาพที่ 4

ภาพที่ 5

คุณธรรมนุกพื้นที่ ความดีทั่วโรงเรียน

ภาพที่ 6

สีม่วง
สีม่วง ร่วมใจ
สีชมพู
สีชมพู ร่วมใจ
สีเขียว
สีเขียว ร่วมใจ
สีแสด
สีแสด ร่วมใจ
สีฟ้า
สีฟ้า ร่วมใจ

UbD Unit Plan **แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 บูรณาการธรรมนำสู่ผู้เรียน** **วันที่ 2 เวลา 13.00-14.30 น. (1 ชั่วโมง 30 นาที)**	
เรื่อง : บูรณาการธรรมนำสู่ผู้เรียน	**กลุ่มสาระการเรียนรู้**: สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
กิจกรรม: จากเสวนาธรรมนำสู่ชั้นเรียน (Read-Pair Share และบทบาทสมมติ)	**วิทยากร**: พระมหาประสิทธิ์ ญาณปฺปทีโป,ดร.
สาระที่ต้องการให้เรียนรู้ (Knowledge) หลักธรรมที่ครูยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติวิชาชีพครู ได้แก่ กัลยาณมิตรธรรม 7 สัปปุริสธรรม 7 โยนิโสมนสิการ พรหมวิหาร 4 วุฒิ 4 อิทธิบาท 4 อริยสัจ 4 และ สังคหวัตถุ 4 และหลักธรรมที่ครูนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ กัลยาณมิตรธรรม 7 โยนิโสมนสิการ โอวาท 3 ไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) และ อริยสัจ 4	
ขั้นที่ 1 – ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Desired Results)	
1. ครูเรียนรู้หลักธรรมที่สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2. ครูสามารถปฏิบัติออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้ 3. ครูสามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปรับใช้เพื่อการพัฒนาตนเองและผู้เรียน	
ความเข้าใจของครู : *(Teachers will understand that…)* 1. ครูเข้าใจหลักธรรมที่สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2. ครูเข้าใจการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา 3. ครูเข้าใจวิธีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปรับใช้เพื่อการพัฒนาตนเองและผู้เรียน	**คำถามสำคัญ (Essential Questions)**: 1. หลักธรรมที่สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีอะไรบ้าง 2. การออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาทำได้อย่างไร 3. การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปรับใช้เพื่อการพัฒนาตนเองและผู้เรียนทำได้อย่างไรบ้าง
ความรู้ที่ครูจะได้รับ *(Teachers will know….)* 1. ครูมีความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมที่สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2. ครูมีความรู้เกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา 3. ครูมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปรับใช้เพื่อการพัฒนาตนเองและผู้เรียน	**พฤติกรรมการเรียนรู้ของครูที่จะเกิดขึ้น** *(Teachers will be able to….)* 1. ครูสามารถนำหลักธรรมไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2. ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา 3. ครูสามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปรับใช้เพื่อการพัฒนาตนเองและผู้เรียน

ขั้นที่ 2 – การวัดผลและประเมินผล (Assessment Evidence)
Goal(s): ประเมินจากการนำเสนอผลงาน Role: สังเกตการทำงานกลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกิดจากการสนทนาแลกเปลี่ยน Audience: แลกเปลี่ยนความรู้และสรุป Situation: ประเมินการทำงาน (เดี่ยว/คู่/กลุ่ม) Performance: ประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม Standards: อธิบายและทำความเข้าใจกับครูผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินของกิจกรรมนี้ หลักฐานการประเมินอื่นๆ (**Other Evidence**)
ขั้นที่ 3 – แผนการเรียนรู้ (Learning Plan)
กิจกรรมการพัฒนา (Learning Activities) - ***Consider the WHERETO elements***
ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ให้ครูเล่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านมาเพื่อเชื่อมโยงกับหลักธรรมที่ครูนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน **ขั้นทำกิจกรรม** จากเสวนาธรรมนำสู่ชั้นเรียน (Dhamma Dialogue to Classroom: DDC) ใช้กิจกรรม Read-Pair Share ตามหลักพุทธธรรมสำหรับครูในวิถีพุทธ ดังนี้ หลักธรรมที่ครูนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กัลยาณมิตรธรรม 7 โยนิโสมนสิการ โอวาท 3 ไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) และ อริยสัจ 4 **Read :** ให้อ่านและศึกษาหลักธรรมที่สามารถนำมาใช้กับตนเองและการจัดการเรียนการสอน คิดและเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของตน **Pair :** จับคู่กับเพื่อนครู ฟังแนวคิดเพื่อนครู แลกเปลี่ยนแนวคิดและร่วมกันสร้างหรือนำเสนอแนวคิดใหม่ **Share :** ร่วมกันสนทนากลุ่มใหญ่ ฟังแนวคิดผู้อื่น นำเสนอแนวคิดตน นำเสนอแนวคิดของเพื่อน สร้างแนวคิดใหม่ร่วมกัน ให้ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการหลักธรมโดยทำเป็นกิจกรรมกลุ่ม แล้วให้แต่ละกลุ่มนำเสนอเป็นบทบาทสมมติหน้าชั้น **ขั้นสรุปกิจกรรม** สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมและทำบัตรบันทึกการสะท้อนคิด (Exit Slip) เป็นรายบุคคล
สื่อประกอบการเรียนรู้ (Resources) 1. Power Point สำหรับบรรยายกิจกรรม “บูรณาการธรรมนำสู่ผู้เรียน” 2. อุปกรณ์สำหรับทำกิจกรรมกลุ่ม 3. บัตรบันทึกการสะท้อนคิด (Exit Slips) 4. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำกิจกรรมกลุ่ม/การมีส่วนร่วม

คำชี้แจง บัตรบันทึกการสะท้อนคิด 3-2-1 นี้ ใช้สำหรับบันทึกผลการเข้าร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการตามกระบวนการสะท้อนคิดในวิถีพุทธ โดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้บันทึกภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม

บัตรบันทึกการสะท้อนคิด (Exit Slip) **3-2-1**

ชื่อกิจกรรม.....วันที่.....

สิ่งที่ข้าพเจ้าได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมมี 3 อย่าง ดังนี้

1. .....

2. .....

3. .....

ข้าพเจ้ามีคำถามที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรม 2 คำถาม ดังนี้

1. .....

2. .....

ข้าพเจ้ามีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการเข้าร่วมกิจกรรม 1 ข้อ ดังนี้ (ข้าพเจ้าคิดว่า.....)

1. .....

รายละเอียดของหลักธรรม (พอสังเขป)

หลักกัลยาณมิตรธรรม 7

1) ครูตามแนววิถีพุทธในฐานะเป็นปิโย คือ เป็นครูผู้มีความน่ารัก ในฐานเป็นที่สบายใจและสนิทสนม ชวนให้อยากเข้าไปปรึกษาและไต่ถาม

2) ครูตามแนววิถีพุทธในฐานะเป็นครุ คือ เป็นครูที่น่าเคารพ ในฐานประพฤติสมควรแก่ฐานะ ให้เกิดความรู้สึกอบอุ่น เป็นที่พึ่งทางใจและปลอดภัย

3) ครูตามแนววิถีพุทธในฐานะเป็นภาวนีโย คือ เป็นครูที่น่ายกย่อง ในฐานผู้ทรงคุณ คือความรู้รู้และภูมิปัญญาแท้จริง

4) ครูตามแนววิถีพุทธในฐานะเป็นวัตตา จ คือ รู้จักพูดให้ได้ผล เป็นผู้ให้คำแนะนำ ว่ากล่าวตักเตือน และเป็นที่ปรึกษาที่ดี

5) ครูตามแนววิถีพุทธในฐานะเป็น วจนักขโม คือ อดทนต่อถ้อยคำ อดทนฟังได้ไม่เบื่อ ไม่ฉุนเฉียว เป็นผู้มีความอดทนต่อสิ่งที่มากระทบ แม้เด็กจะซุกซนคือก็ต้องอดทนสอนและให้ความรู้ต่อศิษย์อย่างเท่าเทียมกัน

6) ครูตามแนววิถีพุทธในฐานะเป็นคัมภีรัญจะกถัง กัตตา คือ แถลงเรื่องล้ำลึกได้ คือสามารถอธิบายเรื่องยุ่งยากซับซ้อนให้เข้าใจได้ง่าย สอนจากสิ่งที่รู้แล้วไปหาสิ่งที่ยังไม่รู้

7) ครูตามแนววิถีพุทธในฐานะเป็น วัฏฐาเน นิโยชเย คือ ไม่แนะนำศิษย์ไปในทางเสื่อมเสีย แต่ควรส่งเสริมทางแห่งความเจริญให้แก่ศิษย์ เช่น สอนให้คบคนดี หมั่นศึกษาหาความรู้ มีโยนิโสมนสิการ และปฏิบัติตนเป็นคนดี

หลักสัปปุริสธรรม 7

1) ธัมมัญญุตา (รู้เหตุ) คือ รู้หลักความจริง รู้กฎเกณฑ์แห่งเหตุผล
2) อัตถัญญุตา (รู้ผล) คือ รู้ความมุ่งหมาย รู้ประโยชน์ที่ประสงค์
3) อัตตัญญุตา (รู้ตน) คือ ความรู้จักตน ว่าเรานั้นมีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมเท่าไร
4) มัตตัญญุตา (รู้ประมาณ) คือ รู้จักความพอดีในการดำรงชีวิต เช่น การใช้จ่ายอย่างพอเพียง
5) กาลัญญุตา (รู้กาล) คือ รู้จักระยะเวลาที่จะต้องใช้ในการทำหน้าที่การงาน
6) ปริสัญญุตา (รู้ชุมชน) คือ รู้จักสภาพแวดล้อมของชุมชนเพื่อให้ประพฤติตนได้ถูกต้อง
7) ปุคคลัญญุตา (รู้คน) คือ เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล

หลักอิทธิบาท 4

เป็นคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย มีข้อธรรม **4** ข้อ ประกอบด้วย

1) ฉันทะ คือ ความพอใจ
2) วิริยะ คือ ความเพียร ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม
3) จิตตะ คือ ความคิดมุ่งไป อุทิศตัว อุทิศใจให้แก่สิ่งที่ทำ
4) วิมังสา คือ ความไตร่ตรองหรือทดลอง

หลักสังคหวัตถุ 4

เป็นธรรมยึดเหนี่ยวใจบุคคลและประสานหมู่ชนไว้สามัคคี มีข้อธรรม 4 ข้อ ประกอบด้วย

1) ทาน คือ การให้
2) ปิยวาจา คือ วาจาอันเป็นที่รัก
3) อัตถจริยา คือ การประพฤติประโยชน์
4) สมานัตตตา คือ ความมีตนเสมอหรือทำตนเสมอต้นเสมอปลาย

หมายเหตุ : สามารถมอบหมายให้ครูผู้เข้าร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการค้นหาหลักธรรมเพิ่มเติม เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนกันในการทำกิจกรรม

UbD Unit Plan **แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 เพียรสร้างนวัตกรรมทางธรรม** **วันที่ 2 เวลา 13.00-14.30 น. (3 ชั่วโมง)**	
เรื่อง : เพียรสร้างนวัตกรรมทางธรรม	**กลุ่มสาระการเรียนรู้**: สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
กิจกรรม: จากชั้นเรียนสู่การวิจัย (Routine to Research)	**วิทยากร**: ดร.ลำพอง กลมกูล

สาระที่ต้องการให้เรียนรู้ (Knowledge)

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นการวิจัยโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการและมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อค้นหาวิธีการที่ดีที่สุดในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งผลวิจัยจะช่วยให้ครูได้รับรู้การสะท้อนกลับจากการปฏิบัติงานของตนเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองของครู รวมทั้งเป็นกระบวนการที่ทำให้ครูได้เรียนรู้วิธีแสวงหาความรู้จากการสะท้อนผลการปฏิบัติงานของตน และการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่มีวิธีการดำเนินการวิจัยอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ซึ่งเป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็ว และนำผลการวิจัยไปใช้ในชั้นเรียนได้ทันทีโดยมีการทำเป็นวงจรต่อเนื่อง

ขั้นที่ 1 – ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Desired Results)

1. ครูเข้าใจการออกแบบการวิจัยในชั้นเรียนที่มีการบูรณาการหลักพุทธธรรม
2. ครูสามารถออกแบบนวัตกรรมทางธรรมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องผ่านกระบวนการวิจัย
3. ครูสามารถพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กระบวนการวิจัยได้อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง

ความเข้าใจของครู : *(Teachers will understand that...)*	**คำถามสำคัญ (Essential Questions)**:
1. ครูเข้าใจการออกแบบการวิจัยในชั้นเรียนที่มีการบูรณาการหลักพุทธธรรม 2. ครูเข้าใจการออกแบบนวัตกรรมทางธรรมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องผ่านกระบวนการวิจัย 3. ครูเข้าใจการใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง	1. ออกแบบการวิจัยในชั้นเรียนที่มีการบูรณาการหลักพุทธธรรมทำได้อย่างไร 2. การสร้างนวัตกรรมทางธรรมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียนผ่านกระบวนการวิจัย มีแนวทางการพัฒนาอย่างไร 3. กระบวนการวิจัยในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่องเป็นอย่างไร
ความรู้ที่ครูจะได้รับ *(Teachers will know....)*	**พฤติกรรมการเรียนรู้ของครูที่จะเกิดขึ้น** *(Teachers will be able to....)*
1. ครูมีความรู้ในการออกแบบการวิจัยในชั้นเรียนที่มีการบูรณาการหลักพุทธธรรม 2. ครูมีความรู้ในการพัฒนานวัตกรรมทางธรรมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องผ่านกระบวนการวิจัย 3. ครูมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง	1. ครูสามารถออกแบบการวิจัยในชั้นเรียนที่มีการบูรณาการหลักพุทธธรรม 2. ครูสามารถพัฒนานวัตกรรมทางธรรมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องผ่านกระบวนการวิจัย 3. ครูสามารถใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง

ขั้นที่ 2 – การวัดผลและประเมินผล (Assessment Evidence)
Goal(s): ประเมินจากการนำเสนอผลงานตัวอย่างงานวิจัยของครูที่ผ่านมา Role: สังเกตการทำงานกลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกิดจากการสนทนาแลกเปลี่ยน Audience: แลกเปลี่ยนความรู้และสรุป Situation: ประเมินการทำงาน (เดี่ยว/คู่/กลุ่ม) Performance: ประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม Standards: อธิบายและทำความเข้าใจกับครูผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินของกิจกรรมนี้ หลักฐานการประเมินอื่นๆ (**Other Evidence**)
ขั้นที่ 3 – แผนการเรียนรู้ (Learning Plan)
กิจกรรมการพัฒนา (Learning Activities) - ***Consider the WHERETO elements***
ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม กิจกรรมถาม-ตอบ เพื่อให้ครูสะท้อนสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อเชื่อมโยงสู่ปัญหาวิจัย **ขั้นทำกิจกรรม** 1. บรรยายเรื่อง *เรื่อง "การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนในวิถีพุทธ"* โดยเน้นการนำหลักธรรมมาพัฒนาเป็นนวัตกรรมหรือแนวทางเพื่อนำไปทดลองใช้กับผู้เรียน 2. ครูนำเสนอประสบการณ์ในการนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้และพัฒนาผู้เรียนทีละคน 3. ให้ครูที่เคยทำวิจัยโดยประยุกต์ใช้หลักธรรม ได้แบ่งปันประสบการณ์ (กรณีที่ไม่มี ให้ร่วมกันแบ่งปันประสบการณ์แล้วคิดหาแนวทางที่จะสร้างนวัตกรรมทางธรรมเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน) 4. ให้นำแนวทางที่ได้รับแล้วทดลองทำวิจัยในวิถีพุทธในลักษณะเล็กๆ ง่ายๆ แต่มีความสำคัญ คือช่วยแก้ไขปัญหาผู้เรียนได้อย่างแท้จริง 5. บันทึกผลลงในแบบบันทึกรายงานการวิจัยในวิถีพุทธ และสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ **ขั้นสรุปกิจกรรม** ให้ครูสรุปแนวทางการใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง และให้ทำบัตรบันทึกการสะท้อนคิด (Exit Slip) เป็นรายบุคคล
สื่อประกอบการเรียนรู้ (**Resources**) 1. Power Point สำหรับบรรยายกิจกรรม *เรื่อง "การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนในวิถีพุทธ"* 2. ตัวอย่างงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่มีการบูรณาการตัวแปรเกี่ยวกับหลักธรรม 3. แบบบันทึกรายงานการวิจัยในวิถีพุทธ 4. แบบบันทึกการสะท้อนคิด (Exit Slips)

คำชี้แจง บัตรบันทึกการสะท้อนคิด 3-2-1 นี้ ใช้สำหรับบันทึกผลการเข้าร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการตามกระบวนการสะท้อนคิดในวิถีพุทธ โดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้บันทึกภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม

บัตรบันทึกการสะท้อนคิด (Exit Slip) **3-2-1**

ชื่อกิจกรรม.....วันที่.....

สิ่งที่ข้าพเจ้าได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมมี 3 อย่าง ดังนี้

1. .....
2. .....
3. .....

ข้าพเจ้ามีคำถามที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรม 2 คำถาม ดังนี้

1. .....
2. .....

ข้าพเจ้ามีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการเข้าร่วมกิจกรรม 1 ข้อ ดังนี้ (ข้าพเจ้าคิดว่า.....)

1. .....

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย คือ.....

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป คือ.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูโรงเรียนวิถีพุทธ

(.....)

วันที่.....

แบบบันทึกรายงานการวิจัย ในวิถีพุทธ

ภายใต้โครงการวิจัยเรื่อง

"การพัฒนาเจตคติและจิตวิญญาณความเป็นครูในวิถีพุทธ"

ชื่อ.....

โรงเรียน.....

ทุนวิจัยมุ่งเป้า ปี 2558

ตัวชี้วัด

1. ปฏิบัติการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียนโดยประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม
2. สร้างนวัตกรรมทางธรรมและนำไปทดลองใช้กับผู้เรียน

การสร้างความรู้ใหม่ผ่านการวิจัย

การวิจัย หรือ Research หมายถึง กระบวนการแสวงหาความรู้ใหม่ ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Method)

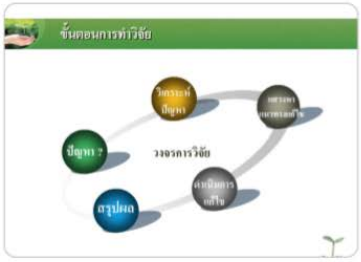

จากการทำวิจัยในวิถีพุทธ สามารถเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้ผลการวิจัยในชีวิตประจำวันโดยสรุปเป็นแผนภาพความคิดได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 แนวทางการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอบเขตของการวิจัย

1. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยคือ.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ระยะเวลาในการศึกษาจำนวน.....คาบเรียน ตั้งแต่วันที่.....

เดือน.....พ.ศ. ..... ถึงวันที่.....เดือน.....

พ.ศ.....ภาคเรียนที่ ..... ปีการศึกษา.....

3. หลักธรรมที่นำมาใช้ในการพัฒนา.....

.....

วิธีดำเนินการวิจัย

(ให้บันทึกเกี่ยวกับวิธีการของครูที่ได้ดำเนินการกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย นวัตกรรมที่ใช้กับผู้เรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ผล ตามสภาพที่เกิดขึ้นจริง)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สรุปผลการวิจัย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หมายเหตุ: สรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

แบบบันทึกรายงานการวิจัยในวิถีพุทธ

คำชี้แจง ให้ครูเขียนบันทึกเพื่อรายงานผลการวิจัยที่ครูพัฒนาขึ้น และใช้แก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

ชื่อวิจัย .....

.....

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา *(เขียนบอกสภาพปัญหา สิ่งที่คาดหวังให้เกิดกับผู้เรียน และช่องว่างที่ต้องพัฒนา)*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

UbD Unit Plan **แผนการจัดกิจกรรมภาคปฏิบัติพิเศษ 1 วิถีพุทธ วิถีศาสนา (จากรั้วมหาจุฬาสู่วิถีพุทธ)** **วันที่ 1 เวลา 18.00-21.00 น. (3 ชั่วโมง)**	
เรื่อง : วิถีพุทธ วิถีศาสนา (จากรั้วมหาจุฬาสู่วิถีพุทธ)	**กลุ่มสาระการเรียนรู้**: สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
กิจกรรม: ธรรมะภาคปฏิบัติ	**วิทยากร**: พระมหาประสิทธิ์ ญาณปฺปทีโป, ดร.
สาระที่ต้องการให้เรียนรู้ (Knowledge) จากรั้วมหาจุฬาสู่วิถีพุทธ/บทบาทศาสนา และมหาวิทยาลัยสงฆ์กับการบริการสังคมการเผยแผ่และฝึกอบรม ให้ผู้เข้าอบรมรู้รูปแบบกิจกรรมวิถีพุทธ วิถีศาสนา โดยการฝึกปฏิบัติสวดมนต์ ฝึกปฏิบัติการภาวนาอย่างง่าย การเจริญจิตภาวนา การฟังธรรม บรรยายเข้าสู่การศึกษาตนเองตามหลักภาวนาแบบนิ่งและเคลื่อนไหว สาธิตกิจกรรมแสงเทียนปัญญาถอดรูปแบบการสอนด้วยการประยุกต์ และเทคนิคการใช้ดนตรีเพื่อเรียนรู้พระพุทธศาสนา	
ขั้นที่ 1 – ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Desired Results)	
1. ครูเข้าใจบทบาทศาสนา และมหาวิทยาลัยสงฆ์กับการบริการสังคมการเผยแผ่และฝึกอบรม 2. ครูเข้าใจรูปแบบกิจกรรมวิถีพุทธ วิถีศาสนา โดยการฝึกปฏิบัติกิจกรรมการสอนด้วยการประยุกต์ 3. ครูได้แนวทางในการนำไปใช้ในในการปฏิบัติได้จริงในการเรียนการสอน และความเป็นโรงเรียนวิถีพุทธ	
ความเข้าใจของครู : ***(Teachers will understand that...)*** 1. ครูเข้าใจบทบาทศาสนา และมหาวิทยาลัยสงฆ์กับการบริการสังคมการเผยแผ่และฝึกอบรม 2. ครูเข้าใจรูปแบบกิจกรรมวิถีพุทธ วิถีศาสนา โดยการฝึก 3. ครูมีความเข้าใจในการปฏิบัติกิจกรรมการสอนด้วยการประยุกต์ 4. ครูเข้าใจเทคนิคการใช้ดนตรีเพื่อเรียนรู้พระพุทธศาสนา	**คำถามสำคัญ (Essential Questions)**: 1.บทบาทมหาวิทยาลัยสงฆ์กับการบริการสังคมการเผยแผ่และฝึกอบรมเป็นอย่างไร 2.รูปแบบกิจกรรมวิถีพุทธ วิถีศาสนา โดยการฝึกปฏิบัติกิจกรรมการสอนด้วยการประยุกต์ มีลักษณะอย่างไร 3.เทคนิคการใช้ดนตรีเพื่อเรียนรู้พระพุทธศาสนา ควรเป็นอย่างไร
ความรู้ที่ครูจะได้รับ ***(Teachers will know....)*** 1. ได้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางศาสนา สวดมนต์ เจริญจิตภาวนา 2. ได้รู้แนวทางการออกแบบและนำไปปฏิบัติในการเรียนการสอนได้ 3. ได้รู้และเป็นผู้นำไปประยุกต์ในการปฏิบัติได้จริงในการเรียนการสอน และความเป็นโรงเรียนวิถีพุทธ	**พฤติกรรมการเรียนรู้ของครูที่จะเกิดขึ้น** ***(Teachers will be able to....)*** 1. ครูสามารถประกอบกิจกรรมทางศาสนาและดำเนินกิจกรรมตามเป้าหมายได้ 2. ครูสามารถดำเนินและนำไปปฏิบัติในการเรียนการสอนได้ 3. ครูสามารถใช้และเป็นผู้นำไปประยุกต์ในการปฏิบัติได้

ขั้นที่ 2 – การวัดผลและประเมินผล (Assessment Evidence)
Goal(s): ประเมินจากการนำเสนอผลงานผลการปฏิบัติกิจกรรม Role: สังเกตการทำงานกลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกิดจากการสนทนาแลกเปลี่ยน Audience: สังเกตพฤติกรรมการแลกเปลี่ยนความรู้และสรุป Situation: ประเมินการทำงาน (เดี่ยว/คู่/กลุ่ม) Performance: ประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม Standards: อธิบายและทำความเข้าใจกับครูผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินของกิจกรรมนี้ หลักฐานการประเมินอื่นๆ (**Other Evidence**)
ขั้นที่ 3 – แผนการเรียนรู้ (Learning Plan)
กิจกรรมการพัฒนา (Learning Activities) - ***Consider the WHERETO elements***
ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ให้ครูเล่ากิจกรรมทางศาสนาที่เคยเข้าร่วมในโรงเรียนเพื่อเชื่อมโยงสู่กิจกรรมธรรมะภาคปฏิบัติ **ขั้นทำกิจกรรม** 1. นำเสนอรูปแบบกิจกรรมวิถีพุทธ วิถีศาสนา 2. ให้ครูได้ปฏิบัติจริง เกี่ยวกับ การสวดมนต์ ฝึกปฏิบัติการภาวนาอย่างง่าย การเจริญจิตภาวนา การฟังธรรมบรรยายเข้าสู่การศึกษาตนเองตามหลักภาวนาแบบนิ่งและเคลื่อนไหว 3. สาธิตกิจกรรมแสงเทียนปัญญาถอดรูปแบบการสอนด้วยการประยุกต์ และเทคนิคการใช้ดนตรีเพื่อเรียนรู้พระพุทธศาสนา **ขั้นสรุปกิจกรรม** ให้ครูสรุปเกี่ยวกับความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมวิถีพุทธ วิถีศาสนา (จากรั้วมหาจุฬาสู่วิถีพุทธ) และบันทึกการสะท้อนคิดของครูลงในบัตรบันทึกการสะท้อนคิด (Exit Slip) เป็นรายบุคคล
สื่อประกอบการเรียนรู้ (**Resources**) 1. Power Point สำหรับบรรยายกิจกรรม / อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมภาคปฏิบัติ 2. อุปกรณ์สำหรับทำกิจกรรมกลุ่ม 3. บัตรบันทึกการสะท้อนคิด (Exit Slips) 4. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำกิจกรรมกลุ่ม/การมีส่วนร่วม

คำชี้แจง บัตรบันทึกการสะท้อนคิด 3-2-1 นี้ ใช้สำหรับบันทึกผลการเข้าร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการตามกระบวนการสะท้อนคิดในวิถีพุทธ โดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้บันทึกภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม

บัตรบันทึกการสะท้อนคิด (Exit Slip) **3-2-1**

***ชื่อกิจกรรม*.....*วันที่*.....**

สิ่งที่ข้าพเจ้าได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมมี 3 อย่าง ดังนี้

1. .....

2. .....

3. .....

ข้าพเจ้ามีคำถามที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรม 2 คำถาม ดังนี้

1. .....

2. .....

ข้าพเจ้ามีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการเข้าร่วมกิจกรรม 1 ข้อ ดังนี้ (ข้าพเจ้าคิดว่า.....)

1. .....

UbD Unit Plan **แผนการจัดกิจกรรมภาคปฏิบัติพิเศษ 2 วิถีพุทธ วิถีประชา วิถีธรรม** **วันที่ 2 เวลา 04.00-07.00 น. (3 ชั่วโมง)**	
เรื่อง : วิถีพุทธ วิถีประชา วิถีธรรม	**กลุ่มสาระการเรียนรู้**: สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
กิจกรรม: ธรรมะภาคปฏิบัติ	**วิทยากร**: พระมหาประสิทธิ์ ญาณปุปทีโป, ดร.
สาระที่ต้องการให้เรียนรู้ (Knowledge) รู้ เข้าใจ รูปแบบกิจกรรมวิถีพุทธ วิถีประชา วิถีธรรม ใช้การสวดมนต์ เจริญจิตภาวนา ภาวนาแสวงหาปัญญา สนทนาธรรม สาธิตกิจกรรมเดินจงกรมรับอรุณ กิจกรรมใส่บาตรทำบุญ เสริมบารมีทาน ผ่านรูปแบบกิจกรรม เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง	
ขั้นที่ 1 – ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Desired Results)	
1. ครูเข้าใจรูปแบบกิจกรรมวิถีพุทธ วิถีประชา วิถีธรรม ที่ประชาชนพึงปฏิบัติ 2. ครูได้รับประสบการณ์ตรงในการสวดมนต์ เจริญจิตภาวนา/ภาวนาแสวงหาปัญญา 3. ครูได้แนวทางในการนำไปใช้ในการนำไปจัดกิจกรรมวิถีพุทธในโรงเรียน	
ความเข้าใจของครู : ***(Teachers will understand that...)*** 1.ครูเข้าใจรูปแบบกิจกรรมวิถีพุทธ วิถีประชา วิถีธรรม ที่ประชาชนพึงปฏิบัติ 2.ครูเข้าใจประสบการณ์ตรงในการสวดมนต์ เจริญจิตภาวนา/ภาวนาแสวงหาปัญญา ปัญญา เพื่อการพัฒนาเจตคติและความเป็นครูในวิถีพุทธ 3.ครูเข้าใจเป้าหมายและวิธีการทำบุญใส่บาตร	**คำถามสำคัญ (Essential Questions)**: 1.รูปแบบกิจกรรมวิถีพุทธ วิถีประชา วิถีธรรม ที่ประชาชนพึงปฏิบัติเป็นอย่างไร 2. การสวดมนต์ เจริญจิตภาวนา/ภาวนาแสวงหาปัญญา เพื่อการพัฒนาเจตคติและความเป็นครูในวิถีพุทธมีลักษณะอย่างไร 3. การทำบุญใส่บาตร มีเป้าหมายเพื่ออะไร
ความรู้ที่ครูจะได้รับ ***(Teachers will know....)*** 1.ผู้อบรมรู้เข้าใจรูปแบบกิจกรรมวิถีพุทธ วิถีประชา วิถีธรรม ที่ประชาชนพึงปฏิบัติ 2.รู้เข้าใจประสบการณ์ตรงในการสวดมนต์ เจริญจิตภาวนา/ภาวนาแสวงหาปัญญา ปัญญา เพื่อการพัฒนาเจตคติและความเป็นครูในวิถีพุทธ 3.รู้เข้าใจเป้าหมายและวิธีการทำบุญใส่บาตร	**พฤติกรรมการเรียนรู้ของครูที่จะเกิดขึ้น** ***(Teachers will be able to....)*** 1.ได้นำรูปแบบกิจกรรมวิถีพุทธ วิถีประชา วิถีธรรม ที่ประชาชนพึงปฏิบัติ ไปปรับใช้ในโรงเรียน 2.ได้เข้าร่วมการสวดมนต์ เจริญจิตภาวนา/ภาวนาแสวงหาปัญญา ปัญญา เพื่อการพัฒนาเจตคติและความเป็นครูในวิถีพุทธ 3. ได้ปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการทำบุญใส่บาตร

ขั้นที่ 2 – การวัดผลและประเมินผล (Assessment Evidence)
Goal(s): ประเมินจากการนำเสนอผลงานการปฏิบัติ Role: สังเกตการทำงานกลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกิดจากการสนทนาแลกเปลี่ยน Audience: สังเกตพฤติกรรมการแลกเปลี่ยนความรู้และสรุป Situation: ประเมินการทำงาน (เดี่ยว/คู่/กลุ่ม) Performance: ประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม Standards: อธิบายและทำความเข้าใจกับครูผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินของกิจกรรมนี้ หลักฐานการประเมินอื่นๆ (**Other Evidence**)
ขั้นที่ 3 – แผนการเรียนรู้ (Learning Plan)
กิจกรรมการพัฒนา (Learning Activities) - ***Consider the WHERETO elements***
ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ให้ครูเล่ากิจกรรมทางศาสนาที่เคยเข้าร่วมในโรงเรียนเพื่อเชื่อมโยงสู่กิจกรรมธรรมะภาคปฏิบัติ วิถีพุทธ วิถีประชา วิถีธรรม **ขั้นทำกิจกรรม** จัดกิจกรรมและสถานการณ์เพื่อให้ครูได้ปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้ 1. การสวดมนต์ 2. เจริญจิตภาวนา ภาวนาแสวงหาปัญญา 3. สนทนาธรรม 4. สาธิตกิจกรรมเดินจงกรมรับอรุณ 5. กิจกรรมใส่บาตรทำบุญ เสริมบารมีทาน **ขั้นสรุปกิจกรรม** ให้ครูสรุปเกี่ยวกับความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมวิถีพุทธ วิถีประชา วิถีธรรม และบันทึกการสะท้อนคิดของครูลงในบัตรบันทึกการสะท้อนคิด (Exit Slip) เป็นรายบุคคล
สื่อประกอบการเรียนรู้ (**Resources**) 1. Power Point สำหรับบรรยายกิจกรรม / อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมภาคปฏิบัติ 2. อุปกรณ์สำหรับทำกิจกรรมกลุ่ม 2. แบบบันทึกการสะท้อนคิด (Exit Slips) 3. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำกิจกรรมกลุ่ม/การมีส่วนร่วม

คำชี้แจง บัตรบันทึกการสะท้อนคิด 3-2-1 นี้ ใช้สำหรับบันทึกผลการเข้าร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการตามกระบวนการสะท้อนคิดในวิถีพุทธ โดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้บันทึกภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม

บัตรบันทึกการสะท้อนคิด (Exit Slip) **3-2-1**

ชื่อกิจกรรม.....วันที่.....

สิ่งที่ข้าพเจ้าได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมมี 3 อย่าง ดังนี้

1. .....
2. .....
3. .....

ข้าพเจ้ามีคำถามที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรม 2 คำถาม ดังนี้

1. .....
2. .....

ข้าพเจ้ามีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการเข้าร่วมกิจกรรม 1 ข้อ ดังนี้ (ข้าพเจ้าคิดว่า.....)

1. .....